АГУУ ОКТЯБРИИН ҺАЙНДЭРӨӨР АМАРШАЛНАБДИ ТААНАДАА, НҮХЭД!

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

...й 1921 оной ...н 21-һээ гарана | № 256 (15879) | 1981 оной ноябриин 7, суббото | Сэн 2 мүнгэн.

БАЯРАЙ СУГЛААН

Үсэгэлдэр Буряадай Ленинэй ордента оперо болон баледэй театр соо Агууехэ Октябриин социалис революциин 64-дэхи жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан болобо.

Агууехэ Октябриин социалис революциин 64-дэхи жэлэй ойн баяр тухай элидхэл КПСС-эй обкомой бюрогой гэшүүн, партиин Улаан-Үдын горкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр А. М. Беляков элидхэл хэбэ.

Суглаанда хабаадагшадта һайндэрэй концерт харуулагдаа.

ЛЕНИНЭЙ ТУГ ДОРО

...ндэр түби дэлхэй дээгүүр ...иин улаан тугууд намилза... городуудта, хүдөө нюта... тэмсэлэй, илалтын дуунууд ...о, үйлсэ талмайнуудаар ху...рэнэй урасхал шэнгеэр хүн ...жагсаалнууд эбхэрэн дабшана. ...н дэбжэлтэдэ шиидхэхы ну...үлһэн, хоридохи зуун жэлэй ...о хэрэг гэжэ нэрлэгдэһэн ...гуүехэ революциин һайндэ...ры дэлхэйн ажалшад өөрын...ндэр болгон тэмдэглэдэг.

1917 оной Октябрьһаа эхил...эл орондоо хүгжэлтэ түгэс ...ом байгуулһан совет арад ...о түүхын эгээ ехэ һайндэрые ...жалтануудаар шэмэглэн уг...

...эо һайндэрөө тэмдэглэхэдээ, ... замаа хаймадан харахадаа, ...үн бүхэн сэдьхэл бодолдоо ... партиемнай байгуулагша, ...рэн түрымнай эхи табигша ...р Ильич Ленинэй нэрые ...дурдадаг. Багша Ленинэй ...ар Октябриин хэрэг илан..., мүнөө үедэ бүхы дарлаг...ангинуудай тэмсэлэй туг бо... Тиимэ хадань ангиин дайсад ...оронөй, Октябриин үлгын ... дабшалтада али болохо ...тахые һэдэдэг гээшэ.

...бриин революциин ойн бая... бүри үгтэхэдээ, совет ху...ан хүдэлмэриингөө дүнгүүдые ...о, шиидхэгдээгүй хэрэгүүд...араа хандуулжа, шэнэ зо...удые урдаа табидаг һайн ...заншалтай. Теэд жэл бүхэн ...онсо илгаатай байдаг. Байг...о совет арад түрэл оронойн...ын шэнэ шата нээгээ, ту...арбан нэгэдэхи табан жэлые ... Агууехэ һайндэрөө бидэнэр ...ескэ болон ажалай үндэр ...тын оршондо угтажа байна. ...а хаанагүй, ажалша коллек...ондэ партиин XXVI съездын ... шиидхэбэринүүдые бэелүүл...а социалис мүрысөөн үргэ...лгэрэнхэй. Түрэл партиингаа ...эбэринүүдые совет араднай, ...э тон дүтын, үнэн зүрхэнэй, ... бодолой хэрэг болгон, ху...бадаг гээшэ. Тиимэл хадань ...д зонтоёо бата нэгэдэлтэй ...а, парти хүсэтэй! Партитаяа ...нэгэдэлтэй байхадаа, тэрэнэй хүтэлбэри доро ябахадаа, арад зон хүсэтэй!» гээд партиин Центральна Комитедэй дулэтэ уряанууд соо хэлэгдэһэн байна. Совет араднай партиин XXVI съезд дээрэ эли тодоор найруулагдаһан дотоодын болон гадаадын политикые бүрин дүүрэнээр дэмжэжэ, тэдэнэй бодото байдалда бэелүүлэгдэхэ хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа элсүүлнэ.

Бүхы түрэл оронтоёо хамта манай республикын ажалшад амжалта түйлалтануудаа Агуу Октябриин ойн баярта бэлэг болгон барижа, мүнөөдэр сэдьхэл тэнюун, урма баяртай, һүр жабхалантa жагсаалда зогсохонь. Бүри байгша оной эхиндэ шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые Агуу Октябриин 64 жэлэй ойдо бэелүүлхэбди гэһэн олон зуугаад түрүүшүүл мүнөөдэр энэ уялгаяа нэрэтэй хүндэтэйгөөр дүүргэһэн тухайгаа элидхэжэ байна. Ганса Улаан-Үдын Ленинэй ордента мяха-консервын комбинадай 540 шахуу хүн ерэхэ жэлэй ажалай вахтада жагсанхай. Республикын ниислэлэй олон тоото промышленна предприятинуудай болон бусад коллективүүдэй дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ Железнодорожно районой ажалшад түрүүлжэ, Соведүүдэй талмай дээрэхи жагсаалай манлайда дабшахань. Тэднэр байгша оной гурбадахи кварталда продукци худалдаха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбөө дүүргэнхэй. Амжалтануудаараа республика соогоо үнинэй мэдээжэ болоһон Ажалай Улаан Тугай ордента авиационно заводой коллектив мүн лэ энэ удаа илажа, партиин горкомой болон арадай депутадуудай горсоведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэбэ.

Баярай жагсаалай түрүүшын зэргэнүүдтэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэн Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай, хилээмэнэй 6-дахи комбинадай, М. И. Калининай нэрэмжэтэ локомотивна депогой, «Бурятобувьбыт» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй, судна бүтээлгын заводой коллективүүдэй түлөөлэгшэд дабшаха. Республика дотор дэлгэрһэн мүрысөөндэ мүн Холбоолжоной нүүрһэнэй үурхайн, Тимлюйн асбоцементнэ зүйлнүүдые үйлэдбэрилдэг заводой, «Бурятмежколхозстрой» нэгэдэлэй Зэдын нүүдэлэньһожоруулагдамал колонныи, Байгал-Амарай түмэр замай барилга дээрэ барилга-хабсаралгын 581-дэхи поездын болон бусад олон коллективүүд хараалһан түсэбтэ даабаринуудаа амжалтатайгаар дүүргэһэн тухайгаа мүнөөдэр Октябриин һайндэртэ элидхэжэ байна.

Сагай уларилай хэды хүшэр хүндэ бэрхэшээлнүүдые тохёолдуулбашье, республикымнай хүдөөгэй ажалшад Октябриин ойн баярые мүн лэ өөрынгөө бэлэгүүдтэйгээр угтахын түлөө оролдоо гээшэ. Үнгэрэгшэ намарай ургаса, таряа хуряалгын тэмсэлдэ Кабанскын, Бэшүүрэй, Хяагтын, Түнхэнэй районуудай ажахынууд муу бэшэ дүнгүүдые түйлаа. Ажалай һайн эмхидхэл, эрдэм, техникын арга боломжонуудые дүүрэнээр ашаглалга, түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлгэ — эдэ бүгэдэ амжалтынь үндэһэн боложо үгөө ха юм. Хяагтын районой Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой таряашад гектар бүриһөө дунда зэргээр 18,5 центнер орооһо хуряагаа. Район соогоо эрхим дүн түйлаһан комбайнер Сергей Намсараев 10 мянга гаран центнер таряа сохиһон алдартай. Кабанскын районой Байгалай туршалга-үйлэдбэриин ажахыдэ Василий Иванович Залуцкиин хүтэлбэрилдэг тракторна бригада, тус районой Оймороой совхозой Владимир Доржиевич Албатаевай хүтэлбэрилдэг хартаабхашадай звено болон бусад коллективүүд үндэр ургасын түлөө тэмсэжэ, мүн лэ һайн дүнгүүдые түйлаһан байна.

Байгша оной юһэн һарын дүнгөөр мал ажалай продуктнүүдые үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ худалдаха талаар Хэжэнгын, Хориин, Хурамхаанай районуудай ажахынууд һайн дүнгүүдые түйлаба гэжэ мэдээсэгдээ һэн. Харин мүнөө олонхи ажахынууд гүрэндэ мяха, һү, үндэгэ, нооһо худалдаха жэлэйнгээ түсэб дүүргээ. Бэшүүрэй, Загарайн, Кабанскын, Хурамхаанай, Хяагтын, Сэлэнгын районуудай ажахынуудай һаалишад гүрэндэ һү худалдаха жэлэйнгээ түсэб дүүргэжэ, Октябриин һайндэрые угтаа! Тэдэнэй дунда эгээ һайн дүнгүүдые түйлаһан Сэлэнгын районой Тельманай нэрэмжэтэ, мүн Хяагтын, Аргатын, Охин-Булагай болон бусад совхозуудай һаалишадые дурдажа, Агуу Октябрьда ёһотой ажалша хүнэй бэлэгтэй ерэһэндэнь баяр хүргэе! Гүрэндэ мяха худалдаха жэлэйнгээ түсэб Дээдэ-Тайлсын, Һахалиин, Үдын, «Северный» совхозуудай, Зэдын районой «Коммунизм» колхозой малшад бэелүүлээ. Гүрэндэ нооһо худалдаха жэлэй түсэб дүүргэгдэнхэй, энэ амжалтада арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ һайн дүнгүүдые түйлаһан Д-Н. Б. Сундуевай, В. Е. Шиловэй, Г. Л. Рабдаевай, Д. Ч. Бандаевай болон бусад олон тоото хонишод — зуутадай хубита бага бэшэл.

Республика соомнай капитальна барилгын хэмжээн ургана. Нёдондонойхидо орходоо, 9 һарын туршада гол фонднууд — 29 процент, гэр байра — 37 процент ехээр ашаглалгада оруулагдаа.

Жэл бүри ажабайдалнай баян дэлгэр боложо байна, худалдаа наймаанай, ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын, соёлой, бэеын элүүрые хамгаалгын талаар хараалагдаһан түсэбүүд бэелүүлэгдэнэ. Жэл бүри парти болон Совет правительство ажалшадай ажабайдал һайжаруулха тухай анхарал оролдолго гаргана. Энэнь совет хүн бүхэнэй сэдьхэлдэ бүри һайнаар хүдэлхэ эрмэлзэл, зориг түрүүлнэ ха юм.

Мүнөө жэлдэ Агууехэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай эхилһээр дүшэн жэл гүйсөө бэлэй. Энэ үдэрнүүдтэ фашис сэрэгүүдые Москва шадар бута сохиһоор дүшэн жэлэй ой тэмдэглэгдэжэ байна. Теэд мүнөөшье бүмбэрсэг дэлхэй дээрэ дариин утаснай үнэр гутана, мүнөөшье дайн сэрэг жүрөөдэдэг хархис хүсэнүүд бии байһаар, мүнөөшье уласхоорондын байдалые улам түгшүүрилтэй болгохын түлөө оролдоно. Иимэ оршондо эб найрамдалай, амгалан тайбанай түлөө, шанха дээрэмнай номин сэнхир огторгойдо алтан наранай мандажа байхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлжэ, Эхэ ороноо бүри хүсэтэй, шадалтай, эршэ түгэс болгохын түлөө оролдохо гээшэ хүн бүхэнэй нангин уялга мүн.

— Ленинэй туг доро, Коммунис партиин хүтэлбэри доро — коммунизмын илалта тээшэ урагшаа! — гэһэн партиингаа ЦК-гай. Уряада харюу болгон, жэгдээр алхамаа таталя! Һайндэрөөр, хүндэтэ нүхэд!

Уран зурааша Р. АБИДУЕВАЙ плакат.

...Э ОРОНОЙ ШАГНАЛНУУД БАРЮУЛАГДАБА

...СС-эй ЦК-гай Гене... секретарь, СССР-эй ...вно Соведэй Президиу...үрүүлэгшэ Л. И. Бреж...эдэ хэдэн министер...д болон албан зургаа... хүтэлбэрилэгшэдтэ ... шагналнуудые нояб... 5-да Кремль соо ...ба

...ай гүрэнэй бүлэг габь... хүдэлмэрилэгшэдтэ Эхэ ...йнгоо үндэр дээдын ...алнуудые барюулжа ...даа урма баяртайб гэ...хэр Л. И. Брежнев ...шадта хандажа үгэ хэ... тэмдэглээ. Таанадые ... мэдэдэг, хүндэлдэгби. ...шадаа тэрэ ингэжэ хэлэ...

...СР-эй Зэбсэгтэ Хүсэ...е байгуулгада ехэ хуби... оруулһанайнгаа түлөө, ...үдые шадамар бэрхээр ...бэрилһэнэйнгөө түлөө, ... ороноо хамгаалгын ...ехэ дайнай жэлнүүдтэ ...эг зориг, баатаршалга ...һанайнгаа түлөө, түрэ... 60 наһатай болоһон... дашарамдуулан, Совет... Союзай маршал Виктор ...иевич Куликов Советскэ ...ай Геройн нэрэ зэргэдэ ...ба.

...эр Куликов Варшавска ...рээ. ородог оронуудай ...эл Зэбсэгтэ Хүсэнүү... главком юм. Энэ харюу...тай хүдэлмэридөө ам... түйлахыень бидэ ...даа тэрээндэ хүсэнэбди. ...вет гүрэнэй үмэнэ ехэ ...атай байһанайнь түлөө, ...өөр 70 наһатай боло... ...нь дашарамдуулан, ...-эй финансын министр ...й Федорович Гарбузов... Социалис Ажалай Геройн ... зэргэ олгогдобо. Юрын ... арад зондо шухала уд... ...анартай ажалдаа саашa...е амжалта түйлахыень ...й ахамад финансистда ... нүхэд Ленинэй орде... шагнагдаа гэбэл:

— Евгений Иванович Чазов — СССР-эй элүүрые хамгаалгын министрэй орлогшо, Элүүрые хамгаалгын министерствын дэргэдэхи Дүрбэдэхи Главна управлениин начальник — үнгэрһэн табан жэлдэ арадай элүүрые хамгаалгые, медицинын эрдэм наукые хүгжөөлгэдэ ехэ хубитаяа оруулһанайнь түлөө. Евгений Иванович имагтал элитэ ехэ мэргэжэлтэ ба арад зоной элүүрые хамгаалха албанай эмхидхэлшэ бэшэ, харин нииитын эдэбхитэй ажал ябуулагша — эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэ юм. Манай үе сагта энэмнай ехэ удха шанартай бшуу.

— Сергей Степанович Пахомов — Дэлхэйн экономикын ба уласхоорондын харилсаанай институдай хүдэлмэрилэгшэ — олон жэлэй туршада ажалай, сэрэгэй-политическэ, научна ба нииитын ажал ябуулга хэһэнэйнь түлөө.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ дайшалхы габьяатай байһанайнгаа түлөө, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй аппарадта олон жэл соо үнэн сэхээр ажаллаһанайнгаа түлөө, түрэһөөр 70 наһатай болоһонтоёо дашарамдуулан, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй таһагые даагша Алексей Николаевич Копенкин Улаан Тугай орденоор шагнагдаба.

Нүхэд Пахомов болон Копенкин дайнай жэлнүүдэй шанга тулалдаануудта хабаадаһан минии дайшалхы ханинар болоно. Тиимэһээ мүнөөдэр эдэнэртэ үндэр дээдын хайра шагналнуудые барюулхадамни, урматай байна.

Л. И. Брежнев шагнагдагшадые үнэн зүрхэнһөө амаршалаад, элүүр энхэ ябахыень, шэнэ амжалта түйлахыень хүсэбэ.

(ТАСС).

1981 оной гурбадахи кварталай дүнгөөр Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадай коллектив республикынгаа хүнгэн промышленностиин предприятинуудай дундаһаа түрүү һуури эзэлээ. Энэ жэлэй арбан һара соо түсэбһөө гадуур 3 миллион 241 мянган түхэригэй продукци худалдагдаһан, 50 тонно нооһон угаагдаһан байна. Комбинадай 273 хүдэлмэришэд 1981 оноойнгоо түсэб дүүргээ.

Агуу Октябриин 64 жэлэй ойн баярай урда тээхэнэ үшөө нэгэ баярта мэдээсэл абтаба: Байгша оной III кварталай дүнгүүдээр Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадай коллектив РСФСР-эй Текстильнэ промышленностиин министерствын ба тус һалбариин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг олгогдобо.

АЖАЛАЙ БЭЛЭГҮҮД

ГУСИНООЗЕРСК. (Телефоноор абтаба). Сэлэнгын районой һаалишад һайндэрэй урдахана гүрэндэ һү худалдаха жэлэй түсэбые болзорһоо урид дүүргэһэн тухайгаа элидхэбэ. Дүн хамта 61 мянган центнер сагаан эдеэ колхоз, совхозуудай малшад тушааһан байна. Хамтын амжалтада Тельманай нэрэмжэтэ совхозой һаалишад илангаяа ехэ хубитаяа оруулба. Республикын малшадай дунда социалис мүрысөө дэлгэрүүлһэн, үүсхэлшэд жэлэй түсэбые 135 процент дүүргэнхэй.

Жэлэй түгэсэтэр районой һаалишад түсэбһөө гадуур 8.000 гаран центнер һү гүрэндэ тушааха гэһэн зорилготойгоор хүдэлжэ байна.

• • •

△ Хяагтын районой Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой таряашад энэ жэлдэ бүхы таряалангайнгаа гектар бүриһөө 18,5 центнер орооһо хуряагаа. Ажахын түрүү механизатор В. Н. Алексеевэй хүтэлбэрилдэг тракторно-таряан ажалай бригадынхид гектар бүриһөө 23,6 центнер таряа ургуулһан байна.

△ Хориин районой Дээдэ-Тайлсын, Хурамхаанай районой Һахалиин совхозууд мал ажалай бүхы продуктнуудые гүрэндэ худалдаха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ.

СССР-эй ОБОРОНЫН МИНИСТРЭЙ ПРИКАЗ

1981 ОНОЙ НОЯБРИИН 7. № 285 МОСКВА ХОТО.

Нүхэд солдадууд болон матросууд, сержантнууд болон старшинанууд!

Нүхэд прапорщигууд болон мичманууд!

Нүхэд офицернууд, генералнууд болон адмиралнууд!

Нүхэд Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй ветеранууд!

Совет арад болон тэдэнэй сэрэгшэд, аха дүү социалис оронуудай ажалшад, түрүү үзэлтэй бүхы хүн түрэлтэн Агууехэ Октябриин социалис революциин 64 жэлэй ойе мүнөөдэр һайндэрлэжэ байна.

КПСС-эй XXVI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө бүгэдэ арадай тэмсэлэй оршон байдалда манай орон Агууехэ Октябриин һайндэрые тэмдэглэжэ байна. Партиин хараалан табиһан коммунис байгуулалтын асари ехэ зорилгонууд совет хүнүүдэй политическэ ба ажалай үүсхэл эдэбхиие шэнээр бадаргаа. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын түлөө, хүдэлмэриин ашаг үрэ ба шанарые дээшэлүүлхын түлөө социалис мүрысөөн бүхы орон доторнай дэлгэрбэ. Арадай һуудал байдал хэлбэришэгүйгөөр һайжарна, Совет гүрэнэй экономическа ба эрдэм, техникын хүсэн ургана. Совет обществын моральнополитическэ болон үзэл сурталай нэгэдэл бэхижэнэ.

КПСС-эй Центральна Комитет, Совет правительство 80-дахи онуудта партиин XXVI съезд дээрэ найруулагдаһан Эб найрамдалай программые залан сэхээр бэелүүлнэ, амгалан ёһоор зэргэ оршохо, уласхоорондын харилсаанда адли тэгшэ эрхэ сахиха ленинскэ политикые эдэбхитэйгээр бэелүүлнэ. Аха дүү социалис оронууд Советскэ Союзай эб найрамдалта үүсхэлнүүдые дэмжэдэг юм. Уласхоорондын үргэн олониитэ эдэ үүсхэлнүүдые гүнзэгы сэдьхэлһээ ойлгожо байһанаа мэдүүлнэ.

Гэбэшье Америкын Холбоото Штадууд түрүүтэй империалис хүсэнүүд Советскэ Союзай эб найрамдалта хараа шугамда хархис шунахайгаар эсэргүүсэнэ, уласхоорондын түгшүүрилые улам дэбэргэнэ. Дундуур зайда хэрэглэгдэхэ американ ракетно-ядерна буу зэбсэгые Баруун Европодо тодхон табиха тухай НАТО-гай бүлэглэлэй шиидхэбэри, буу зэбсэгүүдые үрдилдэн бүтээлгэ, дэлхэйн элдэб районуудта хёмороо зүришэлдөөтэ оршон байдал тохёолдуулхые хархис бүлэгөөрхидэй эрмэлзэлгэ шахардуу байдал һулаpуулгые буруу һүргэнэ, уласхоорондын политическэ байдалые түбэг бэрхэшээлдэ оруулна, сэрэгэй аюулые улам һүйдхэнэ. Хитадай хүтэлбэрилэгшэдэй ээрхэн зонхилхы политика империалис хархис этэгээдүүдэй ааша ябуулгануудтай нэгэдэн ниилэжэ байнхай.

Иимэ оршон байдалда Коммунис парти, Совет правительство, бүхы совет арад дайнай аюулые зайсуулан сарахын, буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые хизаарлахын түлөө шууд сэхээр тэмсэнэ, оронойнгоо өөрыгөө хамгаалгые бэхижүүлхын, Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй һэримжэ болон дайшалхы бэлэн байлгые дээшэлүүлхын тула шухала хэрэгтэй бүхы юумэ хэнэ.

КПСС-эй Центральна Комитедые, нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй ЦК-гай Политбюрое нягтаар тойрон жагсаһан, арадтаа, коммунизмын хэрэгтэ хизааргүй үнэн сэхэ Арми ба Флодой сэрэгшэд совет хүнүүдэй амгалан тайбан ажалые һэримжэтэй хёрхоор сахин хамгаална. Эдэнэр аха дүү арминуудай сэрэгшэдтэй ээм ээмээ ниилүүлэн жагсажа, хэдынэйшье сагта патриотическа ба интернациональна уялгаяа дүүргэхээр, али бүхы ээрхэг түримхэйшүүлдэ шиидхэхы шанга харюу сохилто үгэхөөр бэлэн лэ.

Арми ба Флодой нүхэд сэрэгшэд!

Агууехэ Октябриин социалис революциин 64 жэлэй ойгоор таанадые амаршалнаб. Дайшалхы ба политическэ бэлэдхэлдээ, дайшалхы мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлгэдэ, жаяг журам болон Уставай дүримүүдые саашадань бэелүүлгэдэ шэнэ амжалта түйлахыетнай таанадта хүсэнэб.

Агууехэ Октябриин социалис революциин 64 жэлэй ойтой дашарамдуулан, ингэжэ захирхамни:

Мүнөөдэр, ноябриин 7-до, нютагай сагаар 21 часта манай Эхэ ороной ниислэл баатар-хото Москвада, союзна республикануудай ниислэлнүүдтэ, баатар-хотонууд Ленинградта, Волгоградта, Севастопольдо, Одессэдэ, Новороссийскда, Керчьдэ, Тулада, баатар-хэрэм Брестдэ, Мүн Калининград, Львов, Ростов-на-Дону, Куйбышев, Свердловск, Новосибирск, Шэтэ, Хабаровск, Владивосток болон Североморск хотонуудта артиллереэр гуша дахин буудалгаар һайндэрэй салют үгэхэ.

Агууехэ Октябриин социалис революциин 64 жэлэй ой мандаха болтогой!

СССР-эй шэн габьяата Зэбсэгтэ Хүсэнүүд мандаха болтогой!

Манай бүхы илалтануудые зоригжуулагша, эмхидхэгшэ — Советскэ Союзай Коммунис партида алдар соло!

СССР-эй оборонын министр Советскэ Союзай Маршал Д. УСТИНОВ.

1917

Советскэ Союзай Ленинскэ Коммунис парти мандаха болтогой!

Арад зонтоёо бата нэгэдэлтэй байхадаа, парти хүсэтэй! Партитаяа бата нэгэдэлтэй байхадаа, тэрэнэй хүтэлбэри доро ябахадаа, арад зон хүсэтэй!

(КПСС-эй ЦК-гай Уряануудһаа).

ДАБААНАЙ СААНА ДАБААН

Партиингаа XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, районоймнай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ мал ажалай болон газар тариалангай продуктнуудые үйлэдбэрилхэ ба бэлэдхэхэ түсэбтэ даабаринуудаа үлүүлэн дүүргэхэ гэһэн Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсожо, зарим тэды амжалтануудые түйлаба.

Районой ажахынууд гүрэндэ нооһо худалдаха жэлэйнгээ түсэбые дүүргээд, мяха, һү тушааха арбан һарынгаа даабарие нилээд үлүүлээд байна. Энэ талаар Ранжуровай нэрэмжэтэ колхоз, Алтайн болон Хяагтын совхозууд мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябана. Тиихэдэ продукциин шанар дээшэлээ. Бэлэдхэлэй пунктда оруулагдаһан үхэрнүүд дунда зэргээр 340 килограмм, хонид—42, гахай—101 килограмм татаа. Энэмнай малшадай оролдосотой һайнаар ажаллаһанай ашаа үрэ мүн. Жэшээнь, Хяагтын совхозой хонишон Дулгар Эрдынеевна Бадмаевагай бэлшээн таргалуулһан хонид дунда зэргээр 57,9 килограмм шэгнүүртэйгээр тушаагдаа. «Пограничный» совхозой ахалагша малшан Александр Ганеевич Ганеев 202 үхэр һайнаар бэлшээн, шахан таргалуулжа, тус бүхэниинь 371 килограммтайгаар худалдаһан байха юм. Иимэ жэшээнүүд олон.

Энэ жэлдэ районой хонишод урагшатайгаар хүдэлжэ гараа. Бухыдөө 42 мянга гаран хурьгад түлжүүлэгдээ, хонин бүриһөө 3,1 килограмм нооһон абтаа гэхэ гү, али түсэб 112,7 процент дүүргэгдэһэн жэшээтэй. Алтайн совхозой, Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой коллективүүд хонин бүриһөө 3,5 килограмм нооһо абажа шадаа.

Һү һаалиин фермэнүүдэй коллективүүд хоорондоо мүрысэжэ, урдаа табигдаһан зорилгонуудаа амжалтатайгаар бэелүүлнэ. Энэ ажалай урилдаанда Хяагтын совхозой Хираанай, Алтайн совхозой Алтайн, Ехэ Нугын совхозой Новодесятниковай, Улаадайн совхозой Дунгуйн болон бусад фермэнүүдэй коллективүүд түрүүлжэ гаранхай. Районой ажалшад эрхим һаалишад Лидия Доржиевна Чагдурова, Федосья Ульяновна Вильданова, Александра Иннокентьевна Бабарыкина, Лидия Ивановна Серебренникова, Цырен-Ханда Гуржаповна Очирова, Анна Васильевна Жаркова болон бусадаараа омогорходог юм.

Мүнөө үедэ районой колхоз болон совхозуудай малшад Сэлэнгын районой Тельманэй нэрэмжэтэ совхозой малшад болон мэргэжэлтэдэй жэшээгээр малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ, үбэлжэлгын үедэ һү һаалиа дээшэлүүлхэ, түл түрэсэеэ һайнаар абажа, гарзагүйгөөр түлжүүлхэ, бүхы малаа бүрин бүтэнөөр ондо оруулха социалис мүрысөөндэ жагсаба.

Энэ жэлдэ малаа һайнаар үбэлжүүлхэ арга боломжо хаа хаанагүй бии. Ажахы бүхэндэ үбһэ, зелёнко, сенаж, силос болон бусад тэжээл урда жэлэйхиһээ нилээд ехээр бэлэдхэгдээ. Малдаа тэжээл элбэгээр бэлэдхэхэ социалис мүрысөө республика дотороо үүсхэһэн Хүдэриин совхозойхид 20 мянган центнер үбһэ, 1400 тонно сенаж, 4 мянган тонно силос бэлэдхэжэ, абаһан уялгаа амжалтатайгаар бэелүүлжэ шадаа. Мүн Улаадайн, Хяагтын, «Пограничный» совхозууд яһала ехэ тэжээл нөөсэлжэ абаа.

Эндэ колхоз болон совхозуудай луговодуудай, лугомелиоративна отрядуудай, кукурузэшадай аша габьяа ехэ. Байгша ондо Хүдэриин совхозой луговод, коммунист Доржи Намсараевич Дугаров 90 гектарай тус бүриһөө 46.5 центнер үбһэ ургуулжа абаһан байна. Мүн эндэхи луговод Павел Филиппович Тайшихин гектарай 38,9 центнер үбһэ хуряагаа. Тэрэшэлэн Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой—Василий Александрович Назимов, Хяагтын совхозой—Борис Прокопьевич Осеев болон бусад гектар бүриһөө 25—20 центнер үбһэ абанхай.

Кукурузын эгээл баян ургаса—гектарай 232 центнер—«Родина» колхозой суута механизатор Георгий Николаевич Дампилов абаһан байна. Иимэ шэмэтэ ургамал һайнаар ургуулһан кукурузашадай тоодо Василий Петрович Игумнов, Виктор Анатольевич Бухольцев, Владимир Павлович Бурлаков, Нургали Хозеевич Хозеев болон бусад ороно.

Һүүлэй дүрбэн жэлэй туршада район дотор ехэ ган гасуур боложо, колхоз болон совхозуудай экономикодо горитой хохидол ушаруулһан байна. Энэ үедэ гүрэндэ нилээд ехэ мяха, һү, нооһо болон газар тариалангай продукци түсэбһөө дутуу тушаагдаа.

Зүгөөр арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ районой тариашад, механизаторнууд тариалан дээрэхи бүхы хүдэлмэрэ агротехническэ эрхим болзорто, һайн шанартайгаар ябуулһанай, сагай уларилай муу бэшэ байһан дээрэһээ одоошье ороохо тариянай, бусад ургамалнуудай яһала һайн ургаса абаба.

Байгша ондо тариалангай хубаарилга шэнээр хараглажа, 27,5 мянган гектар тарилга сэбэр паар дээрэ хэгдэһэн, 34 мянган гектарта хүрьһэ хамгаалха агротехникэ хэрэглэгдэһэн, уһалууриин системэнүүдэр 6865 гектар, бүлүүр станцинуудаар, уһа сасадаг машинануудаар 4960 гектар сабшалан болон тариалан хоёр удаа уһалагдаһан байна. Энэ жэлэй ургасада хэрэглэгдэхээр 23 мянга гаран гектарта минеральна үтэгжүүлгэ, 4100 гектарта наг шэбхэ оруулагдаһан, 8200 гектар сабшалан үндэһөөрөө, мүн дээгүүрээ һайжаруулагдаһан байха юм.

Районой партийна организаци энэ жэлэйнгээ ургасые саг соонь, һайн шанартайгаар хуряажа абаха хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулһан байна. Таряа хуряалгын эхилхэ үедэ ажахынуудтамнай комбайнууд һайнаар бэлдэгдээд, хуряалгын транспортна 11 комплекс эмхидхэгдээд байгаа. Эдэ комплекснуудта техническэ харууһалга хэхэ, һолоомо суглуулха, намарай паар хахалха звенонууд оролсоо һэн. Иигэжэ Ипатовска механизаторнуудай онол арга үргэнөөр хэрэглэһэнэй ашаар орооһо таряагаа богони болзорто, саһанай ороохоһоо урид хуряажа дүүргээ һэмди. Тиигэжэ районой хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд октябриин 18-да Хяагта хотодоо сугларжа, хүдэлмэриингөө дүн согсолхо, найрлаха аргатай болоо һэн.

Мүнөө Агуухэ Октябриин 64 жэлэй ойе тэмдэглэжэ байха үедөө ургаса хуряалгын дүнгүүд тухай хэлэнгүй гарахаар бэшэ. Бухыдөө районой ажахынууд 335 мянгаад центнер таряа хуряажа абаһан байна.

Эгээн баян ургаса Ранжуровай нэрэмжэтэ колхоздо гаража, тэрэ ипатовска аргаар, жэшээтэ һайнаар хуряагдажа абтаа. Энэ ажахын Валерий Иванович Алексеевэй хүтэлбэрилдэг бригадада гектарай 23,6 центнер таряан суглуулагдаа, Эдэнэр бүхы колхозоороо гектарай 18,5 центнер таряа ургуулжа абаһан жэшээтэй.

Тэрэшэлэн «Дружба» колхоздо ургаса хуряалгын хүдэлмэри эмхитэй һайнаар ябуулагдажа, эндэхи коммунистнууд мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябаа. Энэ колхозой комсомол-залуушуулай тракторна бригада залуу коммунист, КПСС-эй райкомой гэшүүн Владимир Доржиевич Батомункуевай хүтэлбэри доро ажаллажа, 25 мянга гаран центнер таряа хуряажа, түсэбтэ даабаряа 5 мянган центнерээр үлүүлһэн байха юм.

Ургаса хуряалгын үедэ комбайнернуудай дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрһэн байна. Партиин райком түрүү комбайнернуудта баяр баясхалан хүргэһэн бэшэг эльгээжэ байгаа. Ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, парткомууд ургаса хуряалгын түрүүшүүлые али болохоор урмашуулна. Тэдэнэртэ Хүндэлэлэй грамота, шан барюулжа, эдеэ хоол бэлдэжэ, хүдэлмэриин һүүлээр бэеэ угаажа, зохидоор амарха арга олон газарта олгогдоһон байна.

Ажалай үльгэр жэшээ харуулһан комбайнернууд олон. «Дружба» колхозой комбайнер Сергей Гомбожапович Намсараев 10230 центнер таряа суглуулжа, районой чемпион гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртөө. Мүн Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой Петр Александрович Ванчиков, «Родина» колхозой — Гурьян Афанасьевич Афанасьев, Алтайн совхозой—Сергей Санжиевич Лузанов, «Заря» колхозой—Василий Романович Игумнов, Ехэ-Нугын совхозой—Изот Михайлович Кривогорницын, Хяагтын совхозой—Виктор Иванович Молчанов, Мөөрөөшын совхозой—Виктор Сымжитович Тодорхоев болон бусад социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ гараа.

Хуряажа абаһан тариягаа гээлтэ хоролтодо оруулангүй үрэһэндэ хааха, гүрэндөө худалдаха хэмжээнүүд абтана. Энэ жэлдэ бүхыдөө 110 мянга гаран центнер орооһон үрэһэндэ хаагдажа, гүрэндэ 85 мянган центнер таряа худалдаха гэһэн уялгаа дүүргэхэ арга олдоо гээшэ. Мүн 120 мянга гаран центнер орооһо тариян хүдэлмэришэд болон колхозниггуудта худалдагдаха, малай тэжээлдэ хэрэглэгдэхэ ушартай.

Байгша ондо районой ажахынууд хартаабхын бараг ургаса абажа, дүн хамта 10,5 мянган тонно эдеэ хоолой үнэтэ продукт суглуулаа. Энээнээ үрэһэндэ хаажа, 5 мянган тонныень гүрэндөө худалдажа, түсэбтэ даабаряа 2,5 дахин үлүүлһэн байнабди.

Эдэ бүхы үрэ дүнгүүд бэлэхэнээр туйлагдаа бэшэ. Партиин райком, райгүйсэдком болон хүдөө ажахын управлени, арадай хиналтын комитет ажалай эмхидхэлдэ бии байгаа дутагдалнуудые сег соонь обёоржо, тэрэниие усадхаха хэмжээнүүдые абажа байгаа. КПСС-эй райкомой бюро дээрэ Улаадайн, Хяагтын, «Пограничный» совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд тоосоһон байна. Тэдэнэртэ шанга эрилтэ табихын хажуугаар, ургаса хуряалгыень хурдадхаха бодото туһаламжа хүргэгдөө һэн.

Ургаса хуряалга болон мал ажалда тохёолдоһон дутуу дунда зүйлнүүдые элишэлжэ, саг дары хэмжээ абаха хэрэгтэ арадай хинагшад партийна организацинуудта сэгнэшэгүй ехэ туһаламжа үзүүлнэ. Арадай хиналтын комитедэй нүүдэл заседани Хүдэриин совхоздо, «Родина» колхоздо үнгэргэгдэжэ, ургаса хуряалга дээрэ гаднаһаа ерэһэн автотранспортые үрэ ехэтэйгээр ашаглаха хэмжээнүүд абтаа һэн.

Малай үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлдэжэ, үбэлдөө һү ехээр һааха, малаа һайнаар ондо оруулха асуудал райсоведэй сесси дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, тэрэнэй шиидхэбэри бэелүүлхэ талаар бодото хэмжээнүүд абтажа байна. Ажахы бүхэндэ тэжээл бэйлуулха цехүүд, малай байранууд, малшадай гэрнүүд бэлдэгдэжэ, малшадай дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэжэ байна.

Тиигэжэ районой колхоз болон совхозууд гүрэндэ мал ажалай продуктнуудые худалдаха, адууһа малай тоо олошоруулха, энэ жэлэй түсэбые, абаһан социалис уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ, ерэхэ жэлдэ шэнэ амжалтануудые түйлаха гэжэ найдажа байһанаа совет арадай энэ ехэ һайндэртэ мэдүүлнэбди.

К. ЛУБСАНДОРЖИЕВ,
КПСС-эй Хяагтын райкомой нэгэдэхи секретарь.

МҮНГЭН ДҮРӨӨТА[…]

ЯМАРШЬЕ түүхэтэ үе сагта хүн зон өөрынгөө үе сагай түргэн эрьесые сэгнэн магтадаг

Бидэшье бапал тиигэхэбди. Зүгөөр манай баримтанууд тусгаар. XX зуун жэлэй далаад-наяад онуудта хэды ехэ түүхэтэ үйлэ хэрэгүүд болоо гээшэб!

Энээниие саг дээрэ абаашаад хараха болоо һаа, манай нюдэндэ Сагнай мүнгэн дүрөөтэ хүлэг шэнги дабалтанууд тээшээ, урагшаал шуумайн зура бууха... үдэрнүүднайшье мориной туюундал хойшоо шэдэгдэн үлэжэл байха...

Гэбэшье үдэрнүүд хуу баран үнгэрһэн саг руу хаягдан ошодоггүй. Эдээн сооһоо шэлэгдэн, зүрхэ сэдьхэлдэ нангин үдэрнүүд хүнэй наһан соо мүнхэ зула болон үлэдэг. Иимэ үдэрнүүдэй нэгэн АГУУЕХЭ ОКТЯБРИИМНАЙ ДУРАСХААЛТА ҮДЭР болоно.

Мүнөө бидэ Агуу Октябриингаа 64-дэхи ойе угтажа байнабди. Энэ совет хүнүүдэй яаха аргагүй баяр баясхаланта үдэр даа. Теэд бидэ энэ үдэрөө ганса найр наадаар үнгэргэдэг бэшэ, мүн ажалайнгаа амжалта түйлалтын дүнгые гаргадаг заншалтайбди.

Энэ үдэр хүнэй сээжэдэ уужамаар амилагдажа, ямар нэгэ хүхюун байдал түрүүлдэг. Олониитын харилсаан хаа хаагуур зэдэлжэ, хүнүүд бэе бэеэ амаршалан, амар мэндээ андалдадаг.

Нээрээшье, түүхэ тээшээ хандан бодоод үзэхэдэ, Агууехэ Октябриин юртэмсые шэнэдхэн гэхэ гү, шэнэ байгуулалтые шэнээр нээхын түлөө, шэнэ хүниие шэнэ хубии заяантайнь холбохын түлөө, Газарай зургаанай нэгэ хуби дээрэ шэнэ бууса байраяа шэнээр барихын түлөө агуу тэмсэлэй дүлэн соогуур бадаран ерэһээрнь мүнөө 64 жэл болоо. Гэбэшье энээхэн түүхэтэ хугасаа соо манай СССР гүрэн хэды шэнэ үйлэдбэриин мантан томо зохёон байгуулганууды шэнээр бодхоон барижа, гайхамшагта ажалаараа дэлхэй дээгүүр ямараар суурхаа гээшэб! Иигэжэ социалис байгуулгынгаа һуурине бата бэхеэр эзэлһэн Эхэ оромнай манай омогорхолдо эды һайханаар мандажа байна!

Түрэл Эхэ орон... Хүгжэлтынгөө үндэр дээдэ шатые байгуулан, табан жэлнүүдэй түсэбүүдые зохёон бэелүүлжэ, хэды ехэ амжалта түйлахаһаа гадна, ажалша арадаа рекорднуудай аблаасаар хүяглан, энэ хүрэжэ ерэхэдээ, солоёо дуудуулха космическа хүлэгүүдтэй болоо. Мүн тэдэнтээ хамта хаин социалис гүрэнүүдэйнгээ хүлэгүүдые ниилүүлэн, огторгойн «адуун һүрэгые» байгуулагшань үльгэрэй гайхал бэшэ гээшэ гү!

Хүнэй бэлигэй һалбархын тула, тэрэнэй хүрьһэтэ газар дээрээ ямар нэгэ туһа түйлан байхын тула түрэл Ленинскэ партимнай тон ехэ хэмжээ ябуулгануудые хараалдаг.

«Совет арад Ерээдүй руу этигэл найдалтайгаар хаража, ажабайдалнай улам-улам һайн һайхан, дэлгэр баян болохо гээд найдадаг», — гэжэ Л. И. Брежневэй хэлэһые эндэ һануулалтай.

Зүб даа. Бидэ ерээдүй тээшээ этигэл найдабаритайгаар харанхайбди. Энэ этигэл һайдабаримнай Коммунис партиин сэсэн мэргэн политикаһаа үндэһэтэй. Харин түрэл Коммунис партиимнай политика халаа Эб найрамдалай нангин хараа шугамые сахинхай бшуу.

Агууехэ Октябриин социалис революциин илаһан түрүүшын һүни Владимир Ильич Ленин Эб найрамдал тухай декредые зохёогоод, үглөөдэрынь тунхаглуулан, олоной һонорто хүргэһэн түүхэтэй. Тэрэ гэһэн сагһаа хойшо Ленинскэ Коммунис парти хадаа Эб найрамдалые, эб хамта зэргэ оршохо ёһо гуримые гүрэн түрынгөө гол политика болгожо, түби дэлхэйнгээ арад зондо һайхан жэшээ харуулаа бшуу даа.

Эб найрамдал
Энэ дэлхэйн
амгалан оршохо
Эгүүрин амин.
Эб найрамдал
Элдин дэлхэйн
Элдэб арадуудай
Энхэ ехэ найдал.

КПСС-эй XXVI съезд дээрэ нүхэр Л. И. Брежневэй хэһэн КПСС-эй ЦК-гай Тоосоото элидхэл соо эб найрамдалые аршалан хамгаалха тухай сэсэн мэргэн үгэнүүд хэлэгдэжэ, имагтал совет хүнүүдэй бэшэ, мүн түрүү үзэлтэ бүхы хүн түрэлтэнэй һанал бодолые батадхан харуулһан байна. Тиимэһээ тэдэ үгэнүүдыень тодожо абан, дэлхэйн газетэнүүд ниитэлжэ, Советскэ Союзай сэб сэхэ хараа шугам тухай дахин бэшэһэн байха. Гадна эбтэй һайхан соо хамтарһан бүхы арадууд, тэрэ тоодо оронойшье хүн зон [...] нис партиингаа эб найр[...]та политикые [...] байһанаа мэдүүлнэ [...]

Теэд ондос байха [...] үгы бшуу. Үнгэрһэн [...] ашаае ээм дээрээ [...]раһан. 20 миллион [...] алдаһан ороной арад[...] юундэ тиигэхэгүйб? [...]шье үнтаридаа ор[...] үглөөгүүршье хүнжэл[...] гархадаа, хүүгэдээ, [...] шанараашье наадхуула[...] хадаа, бидэ нэгэл [...] тухай — Эб найрамд[...] хай бодоно ха юмбиди [...] мэһээ хүн бүхэнэй [...] амжалта, [...] үйлэдбэр[...] хүгжэлтэ Эб найрам[...] батадхаха жэшээтэй.

ДЭЛХЭЙ дээрэ [...] орон — эгээн [...]хэ сүлөөтэ орон. Сов[...]нүүд инаг дуратай Ор[...]гоо улам мандахын [...] мантан томо барилга[...] «дархашуул» болонхой [...]хэ зуура манай орон[...]шье һаа, хүдэлжэ бай[...] өөрынгөө харюусалгат[...] зарта шадабари мэрг[...] элсүүлэн харуулдагы[...] циалис байгуулгымнай [...] турим болоно. Х[...]

ЮУМЭН — ХҮНЭП Т[...] ГЭҺЭН ҺАЙХАН ЗАН[...] МАНАЙ БАЙДАЛДА [...] БЭХЕЭР ОРОНХОЙ.

Орон соогоо ажа[...] алишье һалбарине ад[...]

УРМА ЗОРИГ БАДАРНА

Буряад ороноймнай нютаг нугануудаар зурыһан шэрэм харгыгаар шэнхинүүлэн ябахада, айхабтар ехэ хубилалтанудай болжо байһаниинь элихэн харагдадаг. Шэнэ барилгануудые, тосхон, һууринуудай улам һайхан байдалаар түбхинэлгэ, адууһа малай һүрэгүүдэй атарлан бэлшэхые харахадаа, сэдьхэлдэмни ажалша зонойнгоо түлөө омогорхол түрэдэг юм. Урдаһаашни золголдогшо дүүрэн ашаатай составуудай дунгиналдан үнгэрхэдэ, электровозойнгоо кабина соо элдэб бодолдо эзэлэгдэн ябахаш.

Совет арадай коммунизм байгуулгада зорюулагдаһан ажал хэрэг соо түмэр замай транспортда хүдэлдэг минии нүхэдэй хубита яһалал бии ааб даа. Коммунис партиимнай XXVI съездын шиидхэбэринүүд дотор түмэр замаар ашаа зөөлгын хэмжээе нилээд дээшэлүүлхэ тухай онсолон тэмдэглэгдэнхэй. Ашаа зөөлгөөр арадай ажахын ба хүн зоной эрилтэ гүйсэд дүүрэнээр, саг болзор соонь хангалга хадаа түмэр замай хүдэлмэришэдэй гол зорилго болонхой гээшэ.

Манай Улаан-Үдын локомотивна депогой хүдэлмэришэдэй энэ жэлэй социалис уялганууд соо хүндэ ашаатай составуудай тоо олошоруулха талаар түсхай хэмжээнүүд хараалагданхай. Үнгэрэгшэ юһэн һарын дүнгүүдэй согсологдоходо, хүндэ ашаатай 7075 поездынүүдые манай депогой машинистнүүдэй жолоодоһониинь элирбэ. Энээнэй ашаар 2.5 миллион тонно арадай ажахын хэрэгсэлнүүд түсэблэгдэһэнһөө үлүү шэрэгдээ.

Энэ хэрэгтэ депогоймнай түрүү машинистнүүд И. А. Лисецкий, А. С. Волошин, А. Д. Духанин гэгшэд илгаржа гараһан байна.

Зайн элшэ хүсэ, түлишэ арьбалалга манай хүдэлмэридэ нилээд ехэ удха шанартай юм. Энээнэй ашаар арадай ажахыда мүн лэ түсэбһөө үлүү ашаан зөөгдэхэ аргатай болоно бшуу. Энэ жэлэй үнгэрэгшэ һаранудай туршада манай депогой хүдэлм[...]дэй, илангаяа машинис[...]дэй ехэ оролдолгын аша[...] миллион киловатт-час [...]трын элшэ хүсэн, 432 [...] дизельнэ түлишэ арьбал[...]

Ороноймнай түмэр замай хүдэлмэришэдэй дунда [...]гэрһэн социалис мүрысөөнэй гурбадахи кварталай [...]гүүдээр манай Зүүн Сибириин түмэр харгынхид түрү[...]ри эзэлжэ, Зам харилсаанай министерствын болон [...] харгын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзуудай ЦК-гай [...]жуулгын Улаан тугта хүртөө.

Түйлагдаһан эдэ амжалтанууд депогоймнай кол[...]вэй үшөөл һайн дүнгүүдые түйлаха, табан жэлэйн[...] рүүшын жэлэй даабарине үлүүлэн дүүргэхэ арга бол[...]той байһые гэршэлнэ.

Түмэр харгые агууехэ ороноймнай һудал гэжэ т[...] нэрлэдэг. Түмэр замай транспортда хабаатай хүн[...] энээниие һайн ойлгодог байха. Үдэр һүниие илгаа[...] замаар хүсэтэ локомотивуудай һэбшээ татуулан [...]дань, урма зориг, үндэр мэдэрэл хүнэй досоо түрэд[...]той. Арадай ажахыда шухала хэрэгтэй ашаа тээһэ[...] тав шэрэжэ ябаха үедөө, Зүүн Сибириингээ баялигы[...] бадхан эдлэхэ хэрэгтэ дүтэ хабаатайдаа, тон ехэ [...] салгатай ажалай даалгагдаһандань омогорхохо бодо[...]да мүндэлдэг юм.

Совет хүн бүхэнэй сэдьхэлдэ урма зоригой ба[...] шэнэ амжалтанууд тээшэ хүтэлхэ хүсэнэй улам э[...] байдагта ямар гайхал байхаб. Түрэл ороноймной х[...]тэ, холые зориһон хараа түсэбүүднай нимэ һайхан [...] бодол ажалша хүнүүдтэмнай түрүүлдэг гээшэ ха юм[...]

Ноябриин 17-до СССР-эй Верховно Советэй зур[...]хи сесси хүдэлмэриеэ эхилхэнь. Эхэ оронойнгоо гүр[...]рын дээдын энэ хуралдаанда ошоходоо, шэнэ ам[...] түйлаһан коллективэйнгээ ажал хэрэг омогорхон дү[...] ябаха байһандаа, ехэл урматайб.

В. КОРЫТ[...]
Улаан-Үдын Калининай нэрэмжэтэ локомотивна деп[...] машинист, СССР-эй Верховно Советэй деп[...]

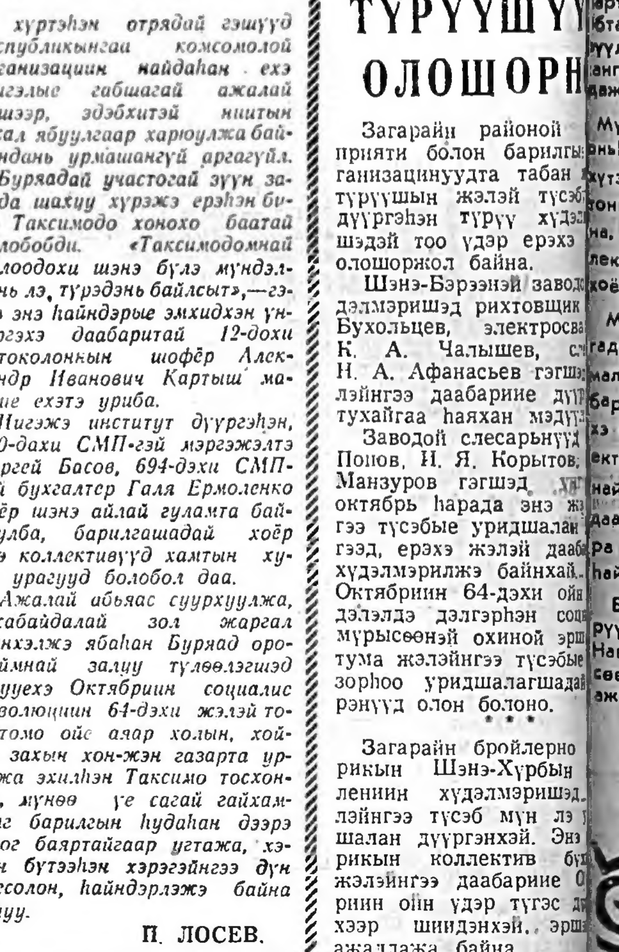
Улаан-Үдын һүнэй комбинадта һү буйлуулдаг, аппаратна, һү тушаан абадаг гурбан ехэ цех бии. Аппаратна цехтэ творог, зөөхэй, кефир гэхэ мэтэ эдеэнэй зүйлнүүдые гаргадаг.

Һү буйлуулдаг эгээл томо цехтэ Лариса Дадуева, Анна Коваленко гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд коллектив соогоо түрүү һуури эзэлжэ, социалис мүрысөөндэ шалгаржа гаранхай.

— Манай комбинат сүүдхын туршада 80 тонно һү тушаан абаад, тэрэнээ промышленна аргаар буйлуулна. Элдэб янзын сагаан эдеэнэйнгээ шанарые һайн болгохые оролдонобди, — гээд аппаратна цехэй мастер Ольга Алексеевна Зимина манда хөөрэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: һү буйлуулдаг шэнэлэгдэһэн цех харуулагдана.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

«ТАКСИМО—МАНАЙ НЮТАГ»

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: БАМ. А. В. Бондаринн хүтэлбэрилдэг бригадын Уоян хүрэтэр түмэр харгы табиха байһанаа харуулагдана. С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ТАКСИМО... Хоёрхон лэ жэлэй саада тээ һэн. БАМ-ай түрүүшын барилгашад буугаад, майханудаа татажа, вагончигуудай һуури дээрэнь табижа байгаа бэлэй. Аяар холын хубшын гүн уруу асаржа буулгаһан эд хэрэгсэлнүүдые, элдэб материалнуудые хадагалха халхабша һарабшанууд, хүүшарһан бишыхан пекарни һанаандамни ороно.

Харин мүнөө... Тиихынхиһээ нэгэ бага урдуур энэ посёлок һуурижажа байгаа юм байна. Түмэр замай табигдаха трассатай зэргэшэн зурыһан автомобильна харгыда бүри дүтэ болонхой. Магазинууд, столово, һургуули, байрын гэрнүүд, теплицэнүүд. Хюрөөдэмэл модоор бодхооһон хоёр дабхар байрын гэрнүүд тэдээн сооһоо бүришье илгаран тобойлдоно.

Посёлогой ехэнхи хубинь наһан тужа соо «хоргодонхой». Эндэ һууриждан түбхинэхөөр нүүжэ ерэгшэд оршон тойронхи ой модондо гараараа огто хүрэнэгүй, анханайнь янзаар ажамидаруулхые эрмэлзэнэ. Модоной ойро бү хүрэгты гэжэ хэншье захираа, баадхаагүй. Өөһэдынь гүн һэшхэл, сэдьхэлэйнь эрилтэ ха юм даа.

Таксимодо эгээл түрүүлэн 670-дахи СМП-гэй барилгашад буугаа һэн. Мүнөө 694-дэхи СМП-гэй, 97-дохи мостоотрядай барилгашад, электрын элшэ дамжуулха шэжэм утаһа татагшад, механизаторнууд, геологууд, модо бэлэдхэгшэд, газар тэһэлэгшэд, элдэб һалбариин эмхи зургаануудай алба хаагшад, хүдэлмэрилэгшэд сугларанхай. Одоо шуулатай, хүлгөөтэй, ажилай халуун амисхаалай бурьялжа байһан газар болонхой.

Мүлын голдохи посёлогой барилгые республикын комсомолой организаци шефтээ абанхай. «Буряадай комсомолец» гэжэ нэрэтэй отрядай туг доро гурбан зуу шахуу хүбүүд, басагад эндэ түрүүлэн ерэжэ, барилгашадай бүлэдэ нэгэдээ һэн.

Тэдэнэй нэгэниинь Виктор Укоев болоно. Тэндэ тэрээнтэй ажал дээрэнь уулзажа, хөөрэлдэбэбди. Виктор 670-дахи СМП-гэй пилорама дээрэ тон сүлөөгүй хүдэлжэ байба. Набтаршаг аад, багжагар хүдэр бэетэй хүбүүн сарай дороһоо гаража ерэбэ. Танилсабабди.

— Зай, хэр ажаллажа байгдана гээшэб?

—Модонойл бии байгаа хада, маанадһаа юумэн дулдыдахагүйл.

—Үнинэй эндэ хүдэлнэ гүш?

—Эндэ ерэхэһээ хойшо—мартһаа. Юрэдөө, би шофёр хүнби. Тиимэшье һаа, пилорама дээрэ хүдэлжэ шадаха болонхойб.

— Теэд энэ нютагтаа таарангш гүш?

—Юу хэлээ гээшэбта. Минии түрэһэн Түнхэн нютаг шэнгил. Та тэрээн уруу ябаа һэн гүт? Эгээл тэндэхидэл тон адлил даа. Саһата мундаргануд, нарһан тужа ой, элһэлиг хүрьһэтэй газар дайда. Һонин даа. Би үнинэйл БАМ дээрэ ажаллаха хүсэлэнтэй байһан хүн гээшэб. «Буряадай комсомолец» отрядай түрүүшын бүлэгтэ оролсохо ехэ дуратай байгааб. Теэд шофёрой курсые дүүргэжэ үрдэзгүйб. Армиһаа бусаһаар лэ Лёня Машкинов бидэ хоёр комсомолой райкомдо ерэжэ, һанаһан хэрэгээ бүтээгээ һэмди.

— Леонид нүхэршни мүнөө хаанаб?

—Тээ тэрэ модо мухарюулжа ябана,. хоюулаа сугтаа ажалланабди, нэгэ комната соо байрланабди,—гэжэ Виктор хэлээдхинэ.

Удаань КПСС-эй XXVI съездын нэрэмжэтэ отрядай командир Олег Очитаровтай ушараабди. Үбэлые угтуулан бэлэдхэл хэхэ субботнигто тэрэ гаранхай байба. 670-дахи СМП-гэй начальнигай орлогшын тушаалтайшье һаа, шабарта зуурһаһан, дабирхайгаар нэбтэршэһэн бээлэй баринхай, ута түриитэй резин сабхи үмдэнхэй нүхэдтэеэ сут һахыһалаг хүдэлжэ байһыень, бидэ нэгэ баахан зог татуулабди.

Олег отрядайнгаа хүбүүд, басагадые магтана. «Хүндэ хүшэр ажалһаа, түбхинөөгүй ажабайдалһаа огто тунхаридаггүй,. гараа дэлгээд, миин һуужа шададаггүй зон. Таксимо — манай нютаг. Таксимо—манайл өөһэдымнай тосхон, ажаһууха гэрнай ха юм. Өөһэдөөл оролдохо, хамаг юумэеэ эмхи гуримтай болгохо хүнүүд ха юмбибди», — гэжэ отрядай командир омогорхон хөөрэбэ.

Мүяын голые уруудан зурыха түмэр зам табилга, энэ нютагта шэнээр мүндэлхэ посёлогуудые, станцинуудые барилга, эндэхи байгаалиин баялигуудые ашаглалга хадаа БАМ-ай Буряадай участогтахи тон шухала хубинь болоно. Нимэ харюусалгатай газарта хүрэжэ ерээд, бэлиг шадабаряа, хүсэл эрмэлзэлээ, хүсэ шадалаа мухэшэгүйгөөр зорюулжа байһан «Буряадай комсомолец» гэжэ үндэр нэрэдэ хүртэһэн отрядай гэшүүд республикынгаа комсомолой организациин найдаһан ехэ этигэлые габшагай ажалай эршээр, эдэбхитэй ниитын ажал ябуулгаар харюулжа байһандань урмашангүй аргагүйл.

Буряадай участогай зүүн захада шахуу хүрэжэ ерэһэн бидэ Таксимодо хонохо баатай болобобди. «Таксимодомнай долоодохи шэнэ бүлэ мүндэлхэнь лэ, түрэдэнь байлсыт»,—гэжэ энэ һайндэрые эмхидхэн үнгэргэхэ даабаритай 12-дохи автоколоннын шофёр Александр Иванович Картыш манине ехэтэ уриба.

Иигэжэ институт дүүргэһэн, 670-дахи СМП-гэй мэргэжэлтэ Сергей Басов, 694-дэхи СМП-гэй бухгалтер Галя Ермоленко хоёр шэнэ айлай гуламта байгуулба, барилгашадай хоёр ехэ коллективүүд хамтын худа урагууд болобол даа.

Ажалай абьяас суурхуулжа, ажабайдалай зол жаргал мүнхэлжэ ябаһан Буряад ороноймнай залуу түлөөлэгшэд Агууехэ Октябриин социалис революциин 64-дэхи жэлэй тоолотомо ойе аяар холын, хойто захын хон-жэн газарта ургажа эхилһэн Таксимо тосхондо, мүнөө үе сагай гайхамшаг барилгын һудаһан дээрэ омог баяртайгаар угтажа, хэһэн бүтээһэн хэрэгэйнгээ дүн согсолон, һайндэрлэжэ байна бшуу.

П. ЛОСЕВ.

ТҮРҮҮШҮҮ[…] ОЛОШОРН[…]

Загарайн районой [...] приятн болон барилгы[...]ганизацинуудта табан [...] түрүүшын жэлэй түсэб[...] дүүргэһэн түрүү хүдэл[...]шэдэй тоо үдэр ерэхэ [...] олошоржол байна.

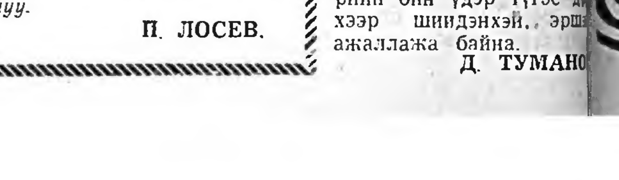
Шэнэ-Бэрээнэй заводо[...] дэлмэришэд рихтовщик [...] Бухольцев, электросва[...] К. А. Чалышев, с[...] Н. А. Афанасьев гэгшэ[...]лэйнгээ даабарие дүүр[...] тухайгаа һаяхан мэдүү[...]

Заводой слесарьнүүд [...] Попов, Н. Я. Корытов, [...] Манзуров гэгшэд [...] октябрь һарада энэ ж[...]гээ түсэбые уридшалан [...]гээд, ерэхэ жэлэй дааб[...] хүдэлмэрилжэ байнхай. [...] Октябриин 64-дэхи ойн[...] дэлэлдэ дэлгэрһэн соц[...] мүрысөөнэй охиной эрш[...] тума жэлэйнгээ түсэбые [...] зорһоо уридшалагшада[...]рэнүүд олон болоно.

* * *

Загарайн бройлерно [...]рикын Шэнэ-Хүрбын [...] лениин хүдэлмэришэд[...]лэйнгээ түсэб мүн лэ [...] шалан дүүргэнхэй. Энэ [...]рикын коллектив бү[...] жэлэйнгээ даабарие [...]риин ойн үдэр түгэс д[...] хээр шиидэнхэй, эршэ[...] ажаллажа байна.

Д. ТУМАНО[…]

...гжөөн, социалис мү...эршэдхэн, элдэб шэ...ннүүдые гаргаһ, ху...шэд, хүдөө ажахын ...л ёһотойл баатар...руулнад. Эрдэм, тех...гайхалтайгаар хүгжэ...н үе сагта хүнэй

ходоо, дабхар ехэ гайхал асардаг. Жэшээнь, Уренгойе абаад үзэел даа. Энэмнай хүсэд лэ хүйтэн дэбисхэртэ оршодог нютаг гээшэ ааб даа. Теэд Уренгой нютаг эхэ газартаа хэды ехэ халуу үгэжэ байнаб! Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, Уренгой алтан солоёо та-

дундахи харилсаан сэбэр һайхан байжа, бэе бэедээ туһалха, зөөлэхэн зулгы зангаараа бэеэ шэмэглэхэ гээшэ баһал ажабайдалаймнай үг заншал, совет хүнэй дүрэ шарайе баталһан шухалын шухала зүйл болоно. Теэд энэ зүйлэй шуһа

...ицистикэ

...ТЭЭГНИ, УРАГШАА!

...гайхалтай байха ...а юм даа.

...энэ хүгжэлтэ түй...ай, Агуу Октябрь, ...ы эхитэй, шамһаал...

...хада хүйтэн сэбдэг ...байһан Сибирьнай ...мар болоод байна

...анай Сибирьтэ үйлсэ ...артнай баабгай яба...даг гү? — гэжэ бури ...онуудта үнэн сэдь...жуужа байһан хүнүүд...өө энээниень һануу...

...ы, юу хэлэнэ гээ... Би яаш тиигэжэ асуу...байхаб. Юрэдөө, Си...дэгнай XX зуун жэ...яад онуудай ёһотойл ...үйлэ хэрэгүүдэй хи...онхой ха юм! — гэ...а аа гү? Теэд яахаб ...аг сагтаа, сахилза ху...ха юм даа.

...тайхалайнь хүсэд ...жа дүүрээдүй байтар, гайхалынь бии боло-

туулжа, ута сагаан хоолойнуудаараа «сэнхир ундаяа» забда залигүй гаргажал үгэжэл байна. ИИМЭ ЕХЭ БАЯЛИГТАЙ ГАЗАР ДАЙДАНУУДНАЙ ҮНЭХӨӨРӨӨ ОДОТО САГАА ЭДЛЭЖЭ БАЙНА ГЭЭШЭ.

Баһа манай Буряадайшье хаяае зубшан баригдажа байгаа Байгал-Амарай түмэр зам юун гээшэб? БАМ яаха аргагүй манай омогорхол болонхой. «Хүндэ түргөөр танюулхын тула БАМ-айбди гэхэдэмнай, гансата танидаг» гэжэ хүнүүд хүхилдэгшэ. Үнэхөөрөөшье, энэ барилгада республикамнай нилээдгүй ехэ хүсэ шадалаа зорюулалсана ха юм даа.

Иимэ ехэ үйлэдбэри бүтээлнүүдтэ залуу үетэнэй, залуушуулаймнай хүсэ шадалаа үгэн, тон ехэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадагынь яаха аргагүй һайшаамаар. ЭНЭ ХАДАА МҮН ЛЭ ҮГ ДАМЖАҺАН ҺАЙХАН ЗАНШАЛНАЙ БОЛОНО.

АРАД зондоо, түрэл Совет орондоо үнэн сэхэ байлга үнэхөөр лэ коммунис хүмүүжүүлгын үрэ ха юм. Зүб хүмүүжэлгэһээ бидэнэй мяхандамнай байдагынь мэдээжэ. Мүнөөнэй нарай үхибүүд «Ленин» гэжэ хэлэндэ ородог. Гүнзэгыгөөр бодоод үзэхэдэ, иимэл байха ёһотой болоно.

Эхэ оронойнгоо эрмэгые гэшхэхэһээ хойшо иимэл табисууртай, иимэл хүмүүжэлтэй байһан ушарһаа манай орондо хүн түрэлтэнэй эрхимүүд гэхэ гү, баатарнуудай олон байхань гайхалгүй.

Мүнөө үеын мантан ехэ бүтээлнүүд баатарнуудые мүндэлүүлнэ. Харин тиихэдэ баатарнууднай эдэ ехэ бүтээлнүүдые бии болгоно. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, Эхэ оромнай үнэхөөр лэ баатарнуудай орон гэжэ хэлэбэл, буруу болохогүй.

Иимэ ехэ ажалай амжалта, амгалан сагай илалта хадаа хүсэд лэ социалис байгуулгымнай үнэн сэхэ шугам, хараань гээшэ ааб даа. Ажал хадаа манай орондо гүрэн түрын хэрэг гэжэ бидэ булта мэдэжэ, ойлгожо байнабди. Эндэ экономическа, социальна, психологическа шанартай ажал ябуулганууд хараалагдан, шухалын шухала асуудалнууд шиидхэгдэнэ.

Энэ мантан ехэ ажалай ямаршье һалбарине абаад үзөө һаа, булта нэгэл амисхалтай, нэгэл хараа бодолтой, нэгэл зорилготой — Ерээдүй руу, коммунизм руу алхалһан нэгэл алхасатай байха. Жэшээнь, манай совет литература хадаа уран зохёол тухай КПСС-эй ЦК-гай тогтоолнуудые, Коммунис партиингаа XXVI съездын шиидхэбэринүүдые зохёохы ажалай гол хараа болгон хүгжэжэ байна. Тиихэдэ арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэбэй саг болзорһоо урид, эрхим шанартайгаар дүүргэгдэхые урдаа, стол дээрээ байһан календарьта тусхайлан тэмдэглэхэ бэшэ, харин өөрынгөө зүрхэнэй сохисо бүхэндэ, зохёол соохи мүр бүхэндөө үндэр дээдэ эрилтэ табижа, мүнөө үеынгөө байдалые дүүрэнээр харуулха, табан жэл соо хэгдэжэ байһан барилганууд болон үйлэдбэринүүдтэ, хүдөө ажахыда туйлажа байгаа совет арадайнгаа баатар габьяата ажалые харуулһан удха түгэлдэр зохёолнуудые бүтээжэ, уншагшадтаа зорюулха гээшэ уран зохёолшодой гол шухала зорилго болоно. «Минии ажал ямаршье ажалтай түрэл садан» гэжэ Маяковскиин хэлэһэн үгын ёһоор, манай Буряадай уран зохёолшод һайн һайханиие, илангаяа сэдьхэлэй баялигые мүнөө үеынгөө Хүндэ түхөөн үгэхые эрмэлзэн, баһал мүнгэн дүроотэ Сагтаа мордоод, Ерээдүйн гэрэлтэ үдэрнүүд тээшэ зорихой гэжэ Та бүгэдэ хүндэтэ уншагшадаа найдуулха байнам.

МҮНГЭН ДҮРӨӨТЭ САГНИ, УРАГШАА!

Цырен-Дулма ДОНДОКОВА,
Буряадай АССР-эй арадай поэт, республиканска шангай лауреат.

БЭЛЭГҮҮДЭЙ ДЭЭЖЭ

△ Баргажанай районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон Социалис Ажалай Герой Д. Б. Сундуев байгша ондо зуун эхэ хонин бүриһөө 153,3 хурьга түлжүүлээ, хонин бүриһөө 6 килограмм нооһо хайшалаа.

△ Кабанскын шубуунай фабрикын һү һаалиин 2-дохи Колесовско фермэ (даагшань П. Г. Волков) энэ жэлэй 10 һарын туршада үнеэн бүриһөө 3349 килограмм һү һааба. Эндэхи түрүү һаалишан Е. П. Перевозникова үнеэн бүриһөө 3888 килограмм һү абаа.

Тус районой һү һаалиин 9 фермын найманиинь һү үйлэдбэрилхэ жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэнхэй.

△ Хурамхаанай совхозой мал адуулагша Мунко Данилович Доржиев байгша ондо 348 эрэ хашараг харууһалжа, тус бүриинь шэгнүүрые сүүдхэдэ 900 шахуу граммаар нэмээгээ.

△ Бэшүүрэй районой Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой гахайшан З. М. Артюкова жэлэй эхинһээ хойшо 680 поршоонхо абажа түлжүүлээ.

△ Улаан-Үдын районой Сотниковско шубуунай фабрикын шубуушан В. А. Максимова 10 һарын туршада 1.603 мянган үндэгэ суглуулжа, түсэбөө 151 процент дүүргээ.

△ Хяагтын районой «Дружба» колхозой комбайнер С. Г. Намсараев 560 гектарта таряа хуряажа, 10230 центнер ороoһо сохёо.

Советскэ Союзай ажалшад! Арбан нэгэдэхи табан жэлые габшагай ажалаар тэмдэглэе!

Манай агууехэ Эхэ орон бүри хүсэн түгэс, баян дэлгэр, гоё һайхан болог лэ!

Бүхы юумэ хүнэй аша туһада, бүхы юумэ хүнэй түлөө!

(КПСС-эй ЦК-гай Уряануудһаа).

1981

Гунга ЧИМИТОВ

ШЭНЭ БАЙДАЛАЙ ҮҮДЭ СЭЛЕЭД...

Шэнэ байдалай
үүдэ сэлиһэн
Шэдитэ Октябрь!
Үгытэй зониие
үндылгэн бодхоһон
Түүхэтэ Октябрь!
Мунхаг харанхые
сүмэ гэрэлтүүлһэн
Мүнхэ Октябрь!
Ленинэй хэрэгые
түбидэ мандуулһан
Дүлэтэ Октябрь!

Һүртэ туйлалташ
Һүлдэмнай болоо,
Гайхамшаг дабшалташ
Газарые тойроо.
Агууехэ
ород арадай
Аша туһада хүртөөбди.

Аба оронойнгоо
олон яһатантай
Адли эрхэ олообди.
Сасаран наранан
гэрэл тудхаажа,
Саашанхи замаа
тодолообди.
Саһан дээрэ
мүр гаргажа,
Саарһан дээрэ нэрэтэй
болообди.
Хани нүхэсэлэй
арюун гэгээн

Харгыгаар урагшаа
дабшаабди.
Аюулта муухай
харатан дайсанһаа
Аба ороноо аршалаабди.

Тэмсэл, ажал —
замаймнай залуур лэ,
Түүхэтэ илалта туйлаабди.
Замбуулинай нюуса
нээхэеэ тэгүүлжэ,
Задарюун хүбүүдээ
ниидхүүлээбди.
«Ленин», «Арктика»
хүсэтэ атомоходууд
Эхэ оронием
алдаршуулаа.
Алиш хэрэгтэ
ходол түрүүлжэ,
Алтан дэлхэй дээр
суурхуулаа.
Жабхалан түгэс
замнай арюун —
Жаргалаа гартаа
барияабди,
Зуугаад жэлнүүдээр
тэнтэй харгы
Зурыса гаталан гараабди.
Алтан шэнэ
Конституциингаа
Толон доро зоригжон,
Аба оронойнгоо
һалбархын түлөө
Ажаллахамнай сохом лэ.

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ЖАСАДА

Ажахымнай мал ажал эрхилэгшэд зуһай эльдин һайхан сагта даалгагдаһан малаа һайнаар бэлшээлэнэй, арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ социалис мүрысөө эмхидхэжэ шадаһанай ашаар ажалдаа муу бэшэ дүн туйлаа. Совхоз гүрэндэ һү худалдаха жэлэйнгээ түсэбые август һарын эхеэр дүүргээ һэн. Арба һарын дүнгөөр ажахымнай тоһоной заводто 1460 центнер һү тушаажа, түсэбөө 140 процент болгоо. Нёдондо жэлэй энэ үсынхитэй сасуулхада малшаднай байгша ондо һү тушаан абадаг пунктда 650 центнерээр ехэ һү абаашаа.

П. О. Балдановай хүтэлбэрилдэг Дунда-Талын һү һаалиин фермын коллектив ерэхэ жэлэй тоосоогоор ажаллана. Тэдэнэр 10 һара соо 470 центнер һү тушаагаа. Жэлэй дүүрэтэр үшөө 320 центнерһээ бага бэшэ һү худалдахаар хараална.

1982 оной түрүүшын хахадта совхознай 1100 центнер һү гүрэндэ худалдаха юм. Эдэ туйлаһан амжалтануудаа ажахын малшад Агуу Октябриин 64 жэлэй ойдо зорюулна.

Н. АНГАРХАЕВ,
Түнхэнэй районой Туранай совхозой парткомой секретарь.

Хамаг наһаяа зорюулхаб

Долоон наһатайһаа хатарха эрдэмые шудалаад, удаань Москвагай хореографическа училищида һуража, балеринын мэргэжэлтэй болоод, зарим тэды амжалта туйлаад байхадаа, би багшанараа һанадагби. Москвагай хореографическа училищида угаа бэрхэ багшанар Л. И. Рифаилова, М. М. Леонтьева гэгшэд намда заахан байнад.

Орон доторооошье, харин оронуудааршье ябагдаа. ГДР, Афганистан, Иран, Япон, Итали, Болгари оронуудта ошожо, буряад баледэй хүгжэлтые харуулхадаа, бидэнэр түрэл арадайнгаа нэрые дээрэ үргэн, угаа ехэ харюусалгаяа мэдэрдэг һэмди. Жэшээнь, Италида ошоходоо, совет ехэ баледэй түлөөлэгшэдэй дунда орожо, концертдэ хабаадагдаа. Болгариин ниислэл Софи хотын оперо болон баледэй театрта П. И. Чайковскиин «Хун шубуута нуур» гэжэ балетдэ П. Абашеев бидэ хоёр наадажа гараа һэмди. Энэ балет классическа зохёолнууд сооһоо угаа хүшэр гэжэ тоологдодог. Гол геройнуудыень үнинэй наададаг байһаншье һаа, Софи хотын харагшад бидэниие ямараар угтахань бэ гэжэ ехэл һанаагаа зобоо һэмди. Юундэб гэхэдэ, буряад баледэй түлөөлэгшэд тэндэ анха түрүүшынхиеэ наадаба ха юм. Бидэ хоёрые болгар нүхэд яһала һайнаар угтаа бэлэй.

Эдэ бүгэдые юундэ тодорхойгоор иигэжэ тоолонобиб гэхэдэ, иимэ удхатай юм. Орон соогуураа ябахадаа, буряад арадайнгаа нэрые дээрэ үргэн, хилын саана гарахадаа, түрэһэн тоонтоһоо гадна, бүхы совет искусствые түлөөлэлсэн ябахадаа, нэгэл юумэн тухай шэбшэн бододог байгааб: эдэ бүгэдэ агуу революциин олгоһон хуби заяан гээшэ, тиимэһээ тэрэ ашыень харюулжа, эрхим һайнаар ажаллаха ёһотойб. Ажалай Улаан Тугай орден һаяхан намда барюулхадаһаншье, би тиигэжэ һанаа һэм.

Минии ами наһан искусствада, түрэл арадтаа зорюулагдаһанхай. Мүнөө хатархынгаа хижүүгээр, балгоэи залуу халааниие бэлдэлсэн, өөрынгөө шадабариие дамжуулан үгэжэ байһандаа золтойб. Хожомоо бидэнэй наһан шабинарaймнай бэлиг шадабари соо хүгжэн үргэлжэлхэ гэжэ һанахада урматай.

Л. САХЬЯНОВА,
СССР-эй арадай артистка, М. И. Глинкын нэрэмжэтэ РСФСР-эй гүрэнэй шангай лауреат.

АЖАЛАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛДЭ—АЛДАР СОЛО!

...цагатайн леспромхозой ...«ТУ-7» тепловоз ...гошо, 2-дохи классай ...ист Кирилл Осипович ... Тэрэнэй энгэртэ ... Алдар Солын II, III ... орденууд яларна.

Базарсада Цыреторович Наханцаков Ахын районой Октябриин 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ түрэл колхоздоо дүшөөд жэлдэ малшанаар хүдэлжэ ябахадаа, жэл бүри ажалай эрхим амжалтануудые туйлана.

Сэлэнгын совхозой Ехэ-Цагаанай һүнэй фермын эгээл залуу һаалишан, Ажалай Алдар Солын орденто Цыдэн-Ешэ Данзанова 10 һарын хугасаа соо үнеэн бүриһөө 2500 килограммһаа дээшэ һү һаажа, районой һаалишадай дунда түрүүлжэ ябана.

Кабанскын шубуунай фабрикын мэдээжэ механизатор, ВДНХ-гай алтан медальта, КПСС-эй гэшүүн Валерий Александрович Идрисов. Мүнөө жэл «СК-6» комбайнаар 600 гаран гектарай таряа хадажа, совхоз соогоо түрүү һуури эзэлһэн байна.

Аргатын совхозой хонишон, КПСС-эй гэшүүндэ кандидат Хубита Шалданович Доржиев Хурамхаанай районой залуу ахалагша хонишодой нэгэн болоно. Тэрэ байгша ондо 100 эхэ хонин бүриһөө зуун хурьга түлжүүлжэ абаа.

С. БАДДУЕВАЙ, Н. ДРЫГЕНОВЭЙ фото.

АРГА БОЛОМЖОМНАЙ ҮРГЭДЭНЭ

...оргон улаан тугуудые толотуулан намилзуулһан жабха...а Октябриин һайндэрэй һүртэ жагсаалые жаргаланта ...байдалаймнай эгээл һайхан һайндэр гээд гоологшоб. Дэл...зургаанай нэгэн дээрэ диилэн мандаһан жабхаланта ...жаахан шушуурхан — улаан галстуг хүзүүндээ зүүжэ ...ыгееб, Ленинскэ комсомолой зэргэдэ хүмүүжэн бэежээб. ...алай харгые дахан, алдарта хүдэлмэришэн ангиин зэргэдэ ...сееб. Тиимэһээл Октябриин хубисхалаар юреэгдэн мүндэл...орон түрымнай алдарта бүхы хэрэгүүд минии хуби заяантай ...боотой гээд һанадагби. Атоммаш, КамАЗ гэхэ мэтэ ...и ехэ барилгануудаар омогорхон ажалша арадайнгаа ...э хэрэгүүдтэ өөрынгөө хубитые оруулхые оролдогшоб. ...эһээ өөрынгөө бригадын хүдэлмэриие гүйсэд һайнаар ...дхэжэ, үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлхые эрмэлзэнэб.

...үүрһэ ехээр малтажа абаха, газар доорохи хүдэлмэри ...бжоруулха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ манай ...ти болон правительство ехэ анхарал хандуулна гэжэ һая...һан тогтоол гаршэлнэ. Манай «Гусиноозёрская» шахта ...эй үедэ оньһон техникээр хэзээ хэзээнэйхиһээ һайнаар ...гдана, һаяхана проходческо шэнэ комбайн хабсаргаг...а, эдэ үдэрнүүдтэ хүдэлжэ эхилбэ.

...үнөө үеын эрилтэдэ гүйсэд харюусамa үндэр бүтээсэтэй ...бжоруулагдамал комплекс ашаглаһанай ашаар минии ...элбэрилдэг гансахан бригада аяар 1 миллион 286 мянган ...о нүүрһэ үнгэрһэн табан жэлэй туршада малтаһан бай... Урдань иимэ хэмжээнэй хүдэлмэриие шахтын бүхы кол...тив хэдэг байһан юм. Харин мүнөө шахтада иимэ түхэлэй ...эр комплекс хүдэлгэгдэнэ.

...антай мүрысэдэг Григорий Ильич Каленых гэгшын бри...а арбан һарын түсэбһөө гадуур 3 мянган тонно нүүрһэ ...ганхай. Бидэнэршье мүхөөгөө үгтэхэгүйн тула үдэрэй даа...ри үлүүлэн дүүргэхые оролдонобди. Манай комплекс сүүд... бури мянган, мянганһаа үлүү тонно нүүрһэ малтаха про...гнэ хүсэтэй юм. Техникээ зүбөөр ашаглаһанай ашаар ма... бригада энэ жэлэй эхинһээ хойшо хододоо хараанай ...бари үлүүлэн дүүргэжэ, дүн хамта 220 мянган тонно «ха...алта» арадай ажахыда эльгээгээ. Энэмнай Агуу Октябриин ...ндэрэй бэлэг болоно.

...бригадынгаа эрхим хүдэлмэришэдые тоолоходоо, нэн тү...ин Анатолий Кондрашов, Иван Шашков, Валерий Носков, ...омир Жаков гэгшэдые нэрлэхэ байнаб. Социалис мүры...өөндэ эрхимлэһэнэй түлөө манай бригадада «коммунис ...алай коллектив» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо юм.

В. МОЖАРОВ,
«Гусиноозёрская» шахтын нүүрһэ малтадаг комплексын бригадир, Октябриин Революциин, Ажалай Алдар Солын III шатын орденой кавалер.

Ажал ба жаргал

НАМАР, үбэлэй уулзадха ноябрь һарын эгээл энэ хаһада Бимба Ринчиновна илангаяа дуратай юм.

Үглөөгүүр эртэлэн фермэ тээшэ гэшхэлхэдэнь, түрүүшын хярмаг саһан хүл доро зөөлэхэноор бамбалзаха, оршон тойрон аали намдуу, агаар тунгалаг сэбэр. Тэрэ саана талаар үолэнэн томо нүүрһэтэ тэбхылдэжэ, мүн хашаагай газаа, досоогуур танжагар тарган үнеэд аажамаар хибэдэһээ хиэзэн зогсожо, елбэгэи баян намарые һануулха. Эгээл энэ үедэ халуун хүдэлмэринүүдэй хара шоморжо, хүн зон бэгэ сүлөө забда оронхой, айлнууд үүсэ шарууһаяа хэжэ, наир наадан, хурим түрэдэ бэлдэжэ, ехэл хүхюутэй, хөөрсөгэнөөтэй байха.

Эдэ бүгэдэ тэрэнэй зүрхэ сэдьхэлдэ амгалан тэнюун бодол, һайн һайхан хүсэл түрүүлдэг, тэрэньшье гайхалгүй. Бүхы наһаяа хүдөөгэй ажалда зорюулһан, хуби заяагаа газар нютагтаа таһаршагүйгөөр холбоһон, хамтын хэрэгтэ үдэр бүри өөрынгөө хубитые оруулжа ябаһан хүн тиигэнгүй яахаб даа.

Аяар дүшэн жэлэй саана тэрэ эдир залуухан ябахадаа, тракторай курсада һуража, Эхэ оронoo хамгаалгын дайнда мордоһон эсэгэ аха хоёроо халан абалан юм. Дайнай шэрүүн хатуу жэлнүүдтэ трактораар газар хахалжа, комбайнаар таряа хуряажа, Илалта шэрээлсэхэ хэрэгтэ ехэхэн хубита оруулалсаһан намтартай.

— Залуудаа мундуу муяа ябагдадаг һааб даа. Тэрэ үеын трактор, машинануудые мүнөөнэйхитэй юу жэшэхээр байхаб. Улаан гараараа, бар хүсөөрөөл туйлахаш. Заримдаа хоёр хүнэй абяа гаргажа ядаһан тракторые гансаараа мушхаад хүдэлгэжэрхигшэ һэм. Адуун сооһоо эмниг мори барижа унаад, унин тооһон болотор бульгюулжа ябаад һургагша бэлэйб. Мүнөө тиимэ басагадһаа байха, хүдэр шираг хүбүүдэйшье эмнипые һургахань харагдахагүйл,— гэнэ.

Түбһэн юумэнһээ тунхаридаггүй, ажалша бэрхэ, ходо доо урагшаа һанаатай байһан

дээрэһээнь ажахын хүтэлбэрилэгшэд Бимбые 1947 ондо тракторай бригадын бригадираар томилбо. Эрэшүүл, эхэнэрнүүдһээ бүридэһэн бригадые хүтэлбэрилжэ, олон жэлдэ удаагуур һайн ургаса абажа, ажахы, район соогоо түрүү зэргэдэ яһала ябаһан байха. Баһа өөрынгөө һайн дураар жэжэ тугал, буруунуудые даажа абаад, хэдэн жэлдэ магтаалтай ажаллаа.

ЭРЭЭНһЭЭ хойшо Ивалгынгаа туршалга-үйлэдбэриин ажахын гурбадахи фермэдэ һаалишан боложо ерэһээр мүнөө эгээл хори гаран жэлдэ үглөө бүхэндэл үүр сүүрээр малай байра тээшэ яарана. Хори гаран жэл. Энэ үе соо али олон бэрхэшээл, гомдохо голхорхо, ба ярлаха, хүхихэшье сагууд болоһон ааб даа. Ажабайдал, ажал гээшэмнай үүлэгүй тэнгэридэл ходо сэлмэг, шугамдал сэхэ байдаггүй. Тиигэбэшье баярлаха, сэдьхэл зүрхэеэ ханааха ушар олон байгаа.

Бимба Ринчиновна эгээл хори шахуу жэлэй саана бүхы ажахы дотороо бултанһаа түрүүлэн үнеэн бүриһөө 2500 килограммһаа дээшэ һү һааһан юм. Анханһаа нэтэрүү, һанаһандаа заатагүй хүрэжэл һаладаг зантай аад, түрүүшынгээ амжалтада улам зоригжожо, үнеэн бүриһөө жэлдээ 3000—3500 килограмм һү һаадаг болохо гэжэ шиидээ бэлэй. Арбаад жэлэй саана үнеэн бүриһөө эды шэнээн һү һаадаг хүнүүд бүхы республика соошье үсөөн һэн. Илангаяа үүлтэртэ бэшэ, миил юрын һайжаруулагдаһан үүлтэрэй үнеэдһээ иимэ ехэ һү һааха гээшэ хүнгэн хэрэг бэшэ байгаа. Теэд Бимба энэшье дабаае амжалтатайгаар гаталаа.

1975 он һэн. Буряадай хүдөө ажахын туршалгын станциин директор К. Л. Барьядаев, Ивалгын ОПХ-гай директор байһан А. И. Плотников гэгшэд нэгэтэ ерээд, иигэжэ хэлэбэ:

— Зай, Бимба Ринчиновна, юһэдэхи табан жэлэй һүүлшын жэлдэ үнеэн бүриһөө 4000 килограммһаа дээшэ һү һаажа, ажахынгаа бүхы һаалишадта жэшээ харуулха болоолта даа. Юун гэжэ һананат?

— Малай эдихэ үбһэ тэжээлэй байбал, туршахада яаха һэм. Сэлэнгын совхоздо Н. Л. Тадвашкина тэрэнһээшье дээшэ һү һаана ха юм,— гэжэ һаалишан зүбшөөбэ.

Тэрэ жэлдэ айхабтар оролдосотойгоор хүдэлжэ, абаһан социалис уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргээ. Нүхэр Гомбоева ажахынгаа түрүү һаалишан Очироватай адли үнеэн бүриһөө эгээн түрүүшынхеэ 4270 гаран килограмм һү һааһаа бэлэй.

Урдаа ехэ зорилго табяад, бүхы хүсэл оролдолгоёо гаргажа хүдэлхэдөө, хүн һанаһандаа хэзээдэшье хүрэдэг. Хүсэл эрмэлзэл гээшэ хүндэ зориг түрүүлдэг, жэгүүр дали ургуулдаг юм. Тэрээнгүйгөөр, үдэр хоног үнгэрөөл һаа, болоо гээд ябажа болохогүй бшуу.

АЙМАДАХИ, юһэдэхи, арбадахи табан жэлнүүдтэ һү һааха даабаряа, социалис уялгануудаа ходо үлүүлэн дүүргэжэ ябаа. Жэшээнь, үнгэрһэн табан жэлдэ энэ һаалишан бүхыдөө 1851 центнер һү абажа, түсэбөө 400 гаран центнерээр үлүүлээ. Зуун үнеэн бүриһөө 115 тугал абаһан. Энэ ехэ амжалтынгаа түлөө Бимба Ринчиновна Октябриин Революциин орденоор шагнагдаһан байна. Мүн тэрэнэй үбсүүндэ Ажалай Улаан

Тугай орден, олон тоото медальнууд, «Табан жэлэй ударник», «Социалис мүрысөөндэ илагша» гэһэн тэмдэгүүд яларна. Эрхим ажалай түлөө абаһан хүндэлэлэй грамотануудынь тоогүй олон.

Дүрбэ-табан жэлэй саана наһанайнгаа амаралтада гараха эрхэтэй болоодшье байхадаа өөрынгөө дуратай ажалые орхёогүй. Наһан хүсөө, хүдэлхэмни хүрөө, һаалишанһаа болижо, амархамни гэжэ хэлэхэнь нэгэтэшье дуулдаагүй.

— Гар, хүлэйнгөө бүтэн, бэе мэндэ ябахада, үхибүүдэйнгээ булта өөр өөрынгөө харгы олоод байхадань, юундэ амархам гэжэ янгархажа һуухабиб. Мүнөө сагта хүн зондо, гүрэн түрэдэ туһатай юумэ хэжэ ябахаһаа ондоо ямар жаргал байхаб. Фермэ руугаа ошонгүйгөөр нэгэшье үдэр байжа шадахагүй хэбэртэй агшаб,— гэжэ Бимба Гомбоева хэлэнэ.

Энэмнай зургаан үхибүүдые хүмүүжүүлһэн эхэ байна. Дабаажад, Бадма-Ханда, Нима-Ханда басагадынь дээдэ һургуули дүүргээд, багшалнад. Александр хүбүүниинь Буряадай уран зураашадай холбоондо ажалладаг. Тамара басаганиинь медицинскэ институтда, эгээ бага басаган Мэдэгмаань багшанарай институтда һурана. Бабасан Митапович нүхэртээ хоюулан 7 ашанартай болоо.

— Жаргалтай үе сагта ажаһуунабди. Эдэ бүгэдэмнай Агууехэ Ленин багшын, дүлэтэ Октябриин аша үрэ гээшэ. Манай совет орондо хүн һанаһандаа хүрэжэ, һарбайһанаа абажа шадаха байна. Түрүүн үхибүүдээ хүнэй зэргэ эрдэм һургуулитай хүнүүд болгоһойб. Өөрөө һайнаар хүдэлжэ, зондоо, нүхэдтөө, хүндэтэй, магтаалтай ябаһайб. Баһа Москва, Ленинград ошожо харалайб гэжэ һанагша һэм. Эдэ бүхы хүсэл бодолни хуу бэелүүлэгдээ, һанаһандаа хүрөөб. Түлөөлэгүй путёвкоор Москва, Ленинград ошооо, СССР-эй ВДНХ-да хэдэн дахин хабаадалсааб,— гэжэ тэрэ сэдьхэлээ хүдэлгэн хөөрэнэ.

Манай эндэ ябахада үбэлэй нэрэн саруун тээ нилээд доро ороонхой, фермэдэ үнеэдэй үдэшын һасли эхилхэеэ байна. Һаалишад оулта сүлөөгүй, гүйдэлөөрөө шахуу ябажа, үнеэдээ уяна, эдеэлүүлнэ. Ехэ түмэр бооһохонууд соо уурал баһатар талха таряа худхана, кормушка соогуур шэнгэн тэжээл шаяса зөөлнэ. Бимба хүгшэн залуушуултаи ана мана үрдилдэжэ ябаад, габшагайгаар хүдэлжэ байха юм.

— Үнеэдэй һүн уолэ тэжээлһээл гүо даа. Нүүлэй хэдэн жэлдэ эндэмнай ган гасуур болоно, мэгдэхээбэ. Нёдондо үбэлдөө үбһэ, һолоомо тон бага байжа, намагай хулһа, ожорһо сабшажа хэршээд, талха тарянтай холижо эдээгээд, малдаа эдюулээ һэмди. Энэ жэлдэ үбһэ, сенаж, һолоомо тэрээнһээ зарим тэды ехээр бэлэдхэгдэнхэй. Һүн яһала абтаха аабза гэжэ һананаб. Мүнөө минии 15 үнеэнэй долоониинь һаалгана. Тэдэнһээ үдэрэй 65—70 килограмм һү асанаб. Иигээд ноябрь, декабрьда бэшэ үнеэдни тугаллаха юм. Жэлэй эхинһээ хойшо үнеэн бүриһөө 3000 үлүүтэй килограмм һүн һаагдаа,— гэнэ һаалишан.

Тэрэнэй хүдэлдэг гурбадахи фермын коллектив һү һааха, гүрэндэ тушааха түсэб болон социалис уялгаяа жэлээ жэлдэ үлүүлэн дүүргэдэг юм. Байгша оной арба һарадашье үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2500 шахуу килограмм һү һаагаад, ажахы, район соогоо түрүү зэргэдэ гаранхай. Эндэхи бэрхэ һаалишад Бабасан Ленхобоева, Цыбик-Дари Цыбикова гэгшэд баһал мүрысөөнэй манлай барижа ябанад.

М. НАМЖИЛОВ.
Улаан-Үдын район.

АЖАЛЛАХА, АЖАЛЛАХА!

Ажал хэхэ эрхэ гээшэ Агууехэ Октябриин олгоһон хүндэтэ эрхэнүүдэй нэгэн. Энэ эрхэеэ эдлэжэ, Эхэ орондоо үргүүлжэ ябахадаа, Ильич багшадаа, Коммунис партидаа үнэн зүрхэнэй баяр хүргэн, шадаал һаа, һайнаар хүдэлхэ гэжэ оролдодог гээшэ. Ажал хэһэн амаа тоһодохо гэһэнһээ удхатай, хүдэлмэридөө үнэн сэхээр хандажа, аша үрэеэ харуулан ябахада, хэзээдэшье харюулагдана бшуу даа.

Жэшээнь, арбадахи табан жэл соо ажалдаа амжалта туйлаһан хэды олон хүн СССР-эй орденуудаар, медальнуудаар шагнагдаа гээшэб! Тэрэ тоодо, элүүрые хамгаалагшад, гэгээрэлшэд болон үйлэдбэритэй сэхэ холбоогүй бусад хүдэлмэрилэгшэд үндэр ехэ урмашуулгада хүртэһэн байна бшуу. Манай Буряадай АССР-ые абажа харабал, арадай гэгээрэлэй 55 хүдэлмэрилэгшэд Эхэ оронойнгоо үндэр шагналнуудые зүүгээ ха юм. Оносолбол, Ажалай Улаан Тугай орденоор 6, Арадуудай Хани Барисаанай орденоор дүрбэн, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор 15, «Ажалай габьяагай түлөө» медаляар 13, «Ажалай шалгарһанай түлөө» медаляар 17 хүн шагнагдаа. Минииишье ажалые Эхэ оромнай баһал үнэзэрөөр сэгнэжэ, «Ажалай габьяагай түлөө» медаляар шагнаба. Тиимэ ехэ габьяашье харуулһанаа мэдэнэгүйб. Зүгөөр ажалдаа голодоһо гаргахагүй гэхэ гү даа, али һургажа байһан шабинарни һайн, бэрхэ хүнүүд болоһой гэжэ оролдохош даа.

Эхэ ороноймнай үндэр шагнал хайранууд хадаа ажаллаха, бүри һайнаар ажаллахи гэһэн гансахан хүсэл түрүүлнэ.

Е. МИХАХАНОВА,
Баргажанай-Адагай дунда һургуулиин багша.

50 жэлдэ КПСС-эй зэргэдэ

ҮНИНЭЙ КОММУНИСТЫН ҮНЭН ҮГЭ

Орден, медальнуудые ханхинуулһан, сэбсэгэр зохидоор хубсалһан партиин ветерануудай эдир үетэнтэй уулзажа, һургаал заабаринуудаараа, дүлэтэ уряагаараа залуушуулай сэдьхэлдэ урма зориг бадаруулхань дэмбэрэлтэй һайхан лэ. Һая КПСС-эй Улаан-Үдын Советскэ райкомдо болоһон заншалта иимэ уулзалгын үедэ 50 жэл соо Коммунис партиин гэшүүн ябаһан К. В. Кочетовагай үгэ хэлэхэдэ, олон лэ бодолнууд түрөө бэлэй. Далай ехэ ажабайдалые гаталжа, 76 наһан хүрэтэрөө хүйтэн халууниие нилээд үзэһэн эхэнэрэй шарайда үндэр наһанай шэнжэ үгы. Энеэбхилхэдэнь сайбалзаһан дун сагаан шүдэд, нюдэндэнь ошотоһон галхан, хүнгэн шуумгай алхасань бүхы бэедэнь залуугай эршэ оруулхадал гэнэ.

Үдэшын түгэсхэлдэ Клавдия Васильевнатай танилсажа, тобшохон хөөрэлдөө хээ бэлэйбди.

— Юрын лэ хүдэлмэрилэгшэ хүм даа. Наһаараа республиканска типографида ажаллааб. Шадал соогоол ажабайдалай түрүү зэргэдэ ябалсахые оролдооб гээд һайрхалтагүй хэлэхэб. Коммунистын уялга тиимэл ха юм даа,— гээд, Клавдия Васильевна саг зуура дуугай болон, өөрын бодолдо абтана.

Энэ үедэ тэрэ гүлмэр багынтаа хаһада эрьежэ, бүри эртүүр хара ажалда дүршэһэнөө, үлэсхэлэн хооһон, хүшэр хүндэ үедэ олон үхибүүтэй эхэ, эсэгынгээ ядарһан зобоһые һанана ёһотой. Гэбэшье тэрэ эгэшэ дүүнэрһээ нэгэ бага ондоохоноор, ухамайлиг һүбэлгэнөөр үдэжэ эхилһэн юм. Үе сагай онсо шэнжые, шэнэ засагай мүндэлжэ байһые зүрхэндөө ехэл дүтөөр мэдэржэ, арга хургынь олоожо, үзэг бэшэгтэ һураһан, түрүү үзэл бодолтойгоор хүмүүжэһэн. 14-тэйхэн байхадаа, 1919 ондо Верхнеудинск хотын типографида хүдэлхөөр ороо һэн. Клавдиятай суг үшөө хоёр басагад наборщигой мэргэжэлдэ һуралсажа, бүхы коллектив соо оройдоол 3 хүн үзэгүүдээр үгэнүүдые бүридхэгшөөр хүдэлдэг бэлэй. Оньһон техникын, тусхай машинын үгы дээрэһээ бүхы ажал гараар хэгдэдэг, орёо хүшэр лэ байһан. Тэдэ эгээл эндэ шуналаа олоһон Клавдия хүдэлмэриһөө тунхарижа гээшые мэдэдэггүй, хүн зонтой харилсажа, хэлээ ойлгосожо ядадаггүй, ород хэлэн дээрэ гарадаг газетын хэблэлдэ сэхэ хабаадалсадаг һэн.

Гушаад оной үеэр тэрэ үзэг бэшэг мэдэхэгүйшүүлтэй хэшээлнүүдые үнгэргэдэг, залуушуулай дунда гэгээрэлэй хүдэлмэри эдэбхитэйгээр ябуулдаг һэн. Ямар гоёор дуу дууладаг, хатардаг һэм. «Клавдия Кочетова дуулана» гэжэ хотыншье, хүдөөгэйшье ажалшадай урда оло дахин соносхогдоһон байха. Таряа тарилгын, ургаса хуряалгын халуун хаһада хүдөөгэйхидтэ ошожо, нарай хүүгэдынь харууһалжа байхаар кружок-яслинуудые эмхидхэдэг бэлэй.

Он жэлэй ошохо тума хүнэй ухаанда мартагдадаггүй, харин бүри элеэр сэдьхэл хүлгүүлмээр һанагдадаг ушарнууд дайралдадаг. 1931 оной декабрь һарада Клавдия Кочетова стахановска хүдэлөөнэй уряа доро абтаһан хубиингаа түсэбые коллектив соогоо уридлан дүүргэжэ, Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа һэн. Бүхы орон соогуур зэдэлһэн суута уряада үндэр бүтээсэтэ ажалаар харюусаһан комсомол басаган омогорхоншьегүй яахаб! Үйлэдбэридөө үндэр амжалтануудые түйладаг, үетэн нүхэдөө элсүүлэн эмхидхэхэ шадабаритай басаганиие Ленинскэ партида орохо зуур шалга үгэхэ гэһэн шиидхэбэри абтаа бэлэй. Иигэжэ Клавдия Кочетовагай хуби заяанда үшөө нэгэ баярта ушар боложо, КПСС-эй гэшүүндэ абтаһан юм.

Удаань ажал, тэмсэл... Намтарай юрын бэшэ хуудаһанууд ирагдаа. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай эхилхын урда Новосибирск хотын «Советская Сибирь» типографида ажаллаа. Наһанайнгаа ханитай тиишэ ошоһон юм. Тэдэ уданшьегүй коммунист К. В. Кочетовада тон харюусалгатай даабари үгтэжэ, сэрэгэй типографида хүдэлхэ найдабарида хүртэнэ. Дээдэ гарай мэргэжэлтэн эндэһээ Харьков хото эльгээгдэжэ, сэрэгэй типографида үдэр һүниие илгангүй ажалаа үргэлжэлүүлээ. Гүрэн түрэмнай Клавдия Васильевнагай оролдосо габьяае онсо тэмдэглэн, «Германиие илаһанай түлөө», «Шэн зоригтэ ажалай түлөө» гэһэн медальнуудаар шагнаһан юм.

— Жаргалтай сагта ажаһуунабди. Хэзээдэшье иимэ жаргалтай байгаагүйб. Гурбан үхибүүдээ хүн болгооб. Ажаллаһгарби. Гэртэ һууханьуйтай. Типографиимнай коллектив байгша оной II кварталай дүнгүүдээр Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ илажа гараа. Энээндэ минии багахан нэмэри бии гэжэ һанахадаа омогорхолтойб. Залуушуултай уулзажа, сэдьхэлээ удалан хөөрэлдэхэ дуратайб. Иигээд лэ хэтэ мүнхэдөө ажал үргэлжэлжэ, үхибүүд үдэжэ, эб найрамдал мандажа байг лэ,— гэжэ юрын хүдэлмэрилэгшэ, 50 жэл соо Ленинэй партиин гэшүүн ябаһан коммунист, энэрхы эхэ үреэлэй үгэнүүдые хэлээ бэлэй.

Г. ДАШЕЕВА.

Саһан дуулгатай шобхо үндэр һарьдагуудай үбэр талын нарһан тужа Баргажан голой эрьс туласа ерэдэг. Энэ үзэсхэл гоё газарта Хурамхаан тосхон оршодог юм.

Холын хойто энэ нютагаар ябаһан хүн эндэхи байгаалинень сэдьхэлээ хүдэлгэн һайхашааһанаа мартахагүй байха. Хурамхаанай дайдаар мүнөө ябаһан хүн гансашье байгаалиин гоё һайханаар бахархахагүй, харин һүүлэй жэлнүүдтэ эндэхи тосхон һууринуудайнь хэды ехээр хубилжа байһаниие анхарха, баясаха ёһотой.

Һаяын жэлнүүдтэ энэ нютагта барилганууд ехээр хэгдэжэ, районой һуурин бүхэн улам түбхинэнги байдалтай болоно. Энэ жэлдэ урданайхиһаа бүри ехээр шэнэ барилганууд ашаглалгада үгтэбэ. Бархан нютагтахи Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо дүрбэн зуун толгой эбэртэ бодо малай байха шэнэ түхеэрэлгэтэй томо комплекс баригдаа, малшадай шэнэ гэрнүүд толлогдоо. Районой бэшэшье ажахынуудта үйлэдбэриин, соёлой болон ажаһуудалай гэр байранууд олоор баригдана.

Мүнөө районой түб тосхон Хурамхаан танигдахаар бэшэ болотороо хубилжа байна. Эндэ хилээмэнэй ехэ завод ашаглалгада оруулагдажа, хүн зониие ехэтэ баясуулба. Тосхоной хойгуур нэмжыһэн нарһан тужа соо шэнэ түхэлэй үндэр гоё байшангууд тэбхылдэн бодхоогдожо, районой түб городой түхэлтэй боложо эхилбэ. Хурамхаан тосхондохи шэнэ барилганууд эндэхи байгаалиин онсо шэнжэдэ тааруугаар хэгдэнэ. Анханай модон гэрнүүдтэ ойрохоншье һаа, шэнээр бодоһон хоёр дабхар шулуун байшангууд таарамжатай зохидоор жэрылдэн харагдана.

Мүнхэ ногоон нарһан мододтой эндэхи газарай нюруу районой түб тосхондо шэнээр түбхинэһэн шэнжэ оруулна. Энэ жэлдэ Советүүдэй томо байшан, районой редакци болон типографиин гэр, хоёр дабхар гостиница ашаглалгада үгтэжэ, үргэн ехэ талмайтай тосхоной шэнэ түб бии болоо.

Һүүлэй хэдэхэн жэлэй туршада зуу тухай бүлэ айлнууд халуун уһаар дулаасуулагдадаг уужам һаруул, уужам салуу шэнэ гэрнүүдтэ ерожо түбхинэнхэй. Энэ тосхоной генеральна түсэбэй ёһоор барилганууд хэгдэхэдээ, хүн зоной урганжа байгаа эрилтэнүүдые дүүрэн хангаха аргатайгаар тааралдуулагдана. Худалдаа наймаанай, соёлой болон районой түбэй эмхи зургаануудай байшангууд өөһэд өөһэдынгөө һууринуудта бүлэг болгогдон бодхоогдоно.

—Ойрын жэлнүүдтэ үшөөл үргэн дэлисэтэйгээр, түргэн мүрөөр барилга хэдэг болохобди, — гэжэ КПСС-эй Хурамхаанай райкомой секретарь М. Д. Измалков хөөрэнэ. — Ёһото индустриальна аргаар бүхы районоймнай барилгын хүдэлмэринүүд хэгдэдэг болохо юм. Асфальтобетонно заводой ашаглалгада ороходонь, түб тосхоноймнай үйлсэнүүд, тэндэхи ябаган харгынууд дууһан асфальтаар хушагдахаар хараалагдана.

Һүүлэй үедэ Хурамхаанай барилгашадай хүдэлмэри улам эршэтэй болоно. Тосхоной уужам үйлсэдэ 1100 һурагшанарай һураха һургуулиин байшан баригдажа эхилээ. Һаяын жэлнүүдтэ Соёлой шэнэ ордон, районой эмхи зургаануудай гэрнүүд баригдаха юм.

СССР-эй Верховно Советэй болохоёо байгаа зургаадахи сесси дээрэ «1981—1985 онуудтахи Экономическа болон социальна хүгжэлтын гүрэнэй түсэбэй» хэлсэгдэн баталагдаха тухай мэдээсэл эндэхи барилгашад баяртайгаар угтаба. Энэ мэдээсэл дотор Сибириин болон Алас Дурна зүгтэхи районуудай хүдөө нютагуудай барилгануудта ехэ анхарал хандуулагдаха гэһэн үгэнүүд Хурамхаанай барилгашадай урма зоригынь улам үргэнэ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Советүүдэй байшан. 2. Шэнэ гостиница, байрын гэрнүүд.

В. ГАРМАЕВ.

А. МИТРИКОВЭЙ фотозурагууд.

Владимир НАМСАРАЕВ

ОКТЯБРИИН ТУГ

Залинта аадар,
задата мүндэр
Зам харгыгаа
зоригтой гаталһан
Зон арадаймнай
хүсэн гайхамшаг.
Үндэр дуулгата,
үүлэтэ орьёл
Үсэдөөр дабан,
үнэнөө баталһан

Үүсхэлтэ арадайм
хүсэл гайхамшаг.
Агуу Ленинэй анхан
Алхасымнай шэгл...

Арадайм нангин һуд...
тэ...

Аласта уряалагша О...

ШАДАБАРИИН АШААР

Улаан-Үдын прибор бүтээлгын нэгэдэлдэ арбан нэгэдэхи табан жэлэй эхинһээ нилээд олон үнэтэ үүсхэлнүүд гараһан, уряа-лозунгнууд соносхогдоһон юм. Тингэжэ, жэшээнь, Галина Алексеевна Хунгуреевагай ударидадаг мастерска участогай коллектив «Жэлэй түсэбые — Агуу Октябриин 64 жэлэй ойдо» гэһэн уряа гаргажа, энэ үүсхэлыень нэгэдэлэй бүхы ехэ, бага коллективүүд халуунаар дэмжэн, эршэтэ мүрысөөн эмхидхэгдээ һэн.

Үүсхэл гаргагшад үгэдөө хүрөө. Мүрысөөнэй дүн мүнөө согсолхоло, тэдэнтэй хамта Лидия Леонтьевна Раевскаягай хүтэлбэрилдэг мастерска участок мүн лэ түрүү зэргэдэ гараһан байна. Тус участогай коллектив жэлэйнгээ түсэб холо үлүүлжэ, мүнөө 1982 оной февраль һарын түсэбтэ оронхой. Эндэхи түрүүшүүлэй зэргэдэ Сергей Гужалинай бригадые нэрлэлтэй.

Нэгэ нарядтай бригадна гуримаар хүдэлдэг тус бригадада үндэр мэргэжэлтэй токарьнууд ажалладаг юм. Тэдэнэй тоодо 27 жэлдэ хүдэлжэ ябаһан Валентина Игнатьевна Бузунова, Александр Дамбаев, Жаргал Жигжитов, Владимир Бурмистров гэгшэдые нэрлэлтэй. Имагтал үндэр мэргэжэлтэй, оролдосотой хүнүүд хадаал тус бригада мүнөө шэнэ продукци ашаглажа байгаашье һаа, жэгдэ һайнаар хүдэлжэ, амжалта туйлана.

Манай корр.

ТОБШОХОН

КОМБАЙНЕРНУУ...

ҺАЙНДЭР

Байгша ондо шинг...
тон бага байжа, ганг...
тохёолдожо, таряа...
ургаса удаарһан, г...
хүрьһэн гантаһан б...
Тинмэһээ Хүрбын с...
зой механизаторн...
ряа хуряалгадаа х...
дожо ороо һэн. Ти...
урgaһан юумэеэ ...
хоролтодо оруулан...
ба шадалаараа ор...
социалис мүрысө...
хидхэн, хуряалгаа...
хэһэн байна.

Тус совхоздо һаа...
байнернуудай һайнд...
гэргэгдэбэ. Таряа хур...
гын үедэ шалгарһа...
Ковалев, Д. Аносов...
Аглямов, В. Доржи...
лон бусад нүхэдтэ...
хын дирекци партко...
лон рабочкомой ...
үнэтэ бэлэгүүд, ...
шангууд барюулагд...

Ц-Х. ГОМБОДОРЖИ...

СЭНХИР ЭК...

АГУУЕХЭ ОКТЯБРИ...
СОЦИАЛИС РЕВОЛЮЦИ...
ЖЭЛЭЙ ОЙ

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАМ...
Орбита. 8.55 — Д...гын программа. 9.00—...
Улаан-Үдэ. 10.05 — С...дэй талмай. Агуухэ Окт... социалис революциин ...лэй ойдо зорюул... Улаан-Үдэ хотын ажал... түлөөлэгшэдэй һайндэр... саал.

Орбита. 12.30—«Любл...бя, моя Россия»—фил...церт. 13.20—«Түрэл ор...торнай», Кинопрог... 14.05—«СССР-эй ара...дуу, хатар». 14.45—... Улаан талмай. Агуухэ О...риин социалис револ... 64 жэлэй ойдо зорю... һан сэрэгэй парад ба ...шадай жагсаал. 17.00 —...нернүүдэй һайндэрэй ко... 17.30—Мультфильм. 17... «Ленин 1918 ондо» —... һайханай фильм. 19.45—...хир галхан». 22.00—А... Октябриин социалис ре...циин 64 жэлэй ойдо з...лагдаһан сэрэгэй пара...ажалшадай жагсаал туш...портаж. 23.15—Совет ...харин гүрэнүүдэй спо...нүүд бэлиг шадабари...руулха. 23.35—Эстрадн...рамма. 01.25—Шэнэ һо...

ХОЁРДОХИ ПРОГРАМ...
Орбита. 10.05—Эдир ...дай концерт. 11.05—«...чкаловский перелет»—...тата фильм. 11.35—Сов...дүүдэй Октябрь тухай ...гүүд. 12.10—«Революци... должается»—баримтата ф...

Улаан-Үдэ. 12.30—«Гэ... —баримтата фильм. 12... «Живой Ленин»— бар... фильм. 13.40 — «Мы—...ры»—баримтата фильм...

Орбита. 14.45 — ... Улаан талмай. Агуухэ О...риин социалис револ... 64 жэлэй ойдо зорюу...сэрэгэй парад ба ажал...жагсаал. 17.00 —Пионер...һайндэрэй концерт. 17... «Үнэн зүрхэнһөө». Му...скын загаһашадтай үу... 19.05—«Залуушуулай ... 20.15—«Амгалан нойр...багашуул». 20.30—Д. ...новай түрэһөөр 90 жэл...до «Чапаев»—уран ...фильм. 22.00—Агуухэ ...риин социалис рев... 64 жэлэй ойдо зорю...һан сэрэгэй парад ба ...дай жагсаал тухай ре... 23.15—«Сердце Росси...» һайханай фильм.

Нютаг нютагай һонин

һайндэрөө Улаан талмай дээрэ

һурагшадай үнинэй хүлеэһэн түрүүшын амаралта эхилжэ, һонюуша һүбэлгэн хүбүүд, басагад холо, ойрын аяншалгада мордобо.

—Манай республикын һургуулинуудай гурбан зуу гаран һурагшад хэдэн бүлэг боложо хубаараад, холын аяншалгада гаранхай,—гэжэ Улаан-Үдын аяншалга ба экскурсиин бюрогой директор Р. А. Серебрянова хөөрэнэ.

Агуухэ Октябриин 64 жэлэй ойн һайндэрлэлгэтэй тудалдаһан һурагшадай энэ амаралта һонирхолтойгоор үнгэрэгдэхэ байна. Яруунын районой Эгэтын-Адагай, Хяагтын районой Хүдэриин, Бэшүүрэй Бага-Куналейн дунда һургуулинуудай дүрбэн бүлэг һурагшад Эхэ оронойнгоо ниислэл—Москва хото ошожо, Агуу Октябриин һайндэрэй парад-жагсаалда хабаадалсаха болоһондоо баргагүй омог баяртай самолёдоор ниидэбэ гээшэ. Улаан-Үдын районой Гильбэрэй дунда һургуулиинхид—Смоленск, Захааминай районой Баян голой дунда һургуулиин һурагшад—Шушенское, республикын һургуулинуудһаа бүридэһэн хэдэн бүлэг һурагшад Агуухэ Октябриин социалис революциин үлгы Ленинград, мүн Фергана, Красноярск хотонуудай домог түүхэдэ ороһон хүшөө памятнигуудтай, дурсагдагша хотонуудай түүхэтэй танилсажа ерэхээр аян замдаа мордобо.

Эдэнэрһээ гадна Хяагтын районой Ехэ-Нугын, Захааминай районой Хамниин дунда һургуулиин бүлэг һурагшад Агуухэ Октябриин һайндэрэй парад-жагсаалда хабаадалсахаар Улаан-Үдэ хүрэжэ ерэнхэй. Тиихэдэ Шэтын областиин 450 һурагшад Шушенское тусхай поездоор ошоод, гэдэргээ бусалгандаа Улаан-Үдэ хотодомнай хүрэжэ ерэнхэй, баһал найр зугаата һайндэртэ хабаадалсажа байна. Тиихэдэ Эрхүүгэй областиин 260 һурагшад Улаан-Үдэдэ һайндэрлэхэ хүсэлэнтэй ерээ. Эдэнэр бултадаа һайндэрэй парадта байлсаад, хотын түүхэтэ газарнуудтай танилсаха, музей, театрнуудта хүрэжэ, намарайнгаа амаралтын үдэрнүүдые хүхюун сэнгэлигээр үнгэргэхэнь.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

УЛААН-ҮДЫН ДЭЭДЭ ҺУРГУУЛИНУУДТА:

БАРИЛГЫН ОТРЯДУУД ТООСОБО

Ажалай гурбадахи семестрэй үедэ габшагайгаар ажаллаһан Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай барилгын отрядууд һая үнгэрһэн студентнэрэй слёдто олоной урда тоособо. Нэн түрүүн институдай комсомолой комитедэй секретарь Александр Елаев элидхэл хээ. «Найрамдал» отрядай командир Леонид Бутуханов, отрядуудай командирнууд Алсу Ахмеджанова, Павел Бураев гэгшэд хэһэн ажал, хэрэгүүд тухайгаа дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ, сугларагшадые һонирхуулаа.

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай студентнэр 16 отряд боложо хубааραад, ажаллахаар зорёо һэн. 7-ниинь республикын районуудта хүдэлөө. Тиихэдэ «Протон» отряд Камчаткада, «Сэлэнгэ»—Волгоградска областьдо, «Найрамдал» Монгол орондо хүдэлхөөр эльгээгдээ һэн. Нүгөө 6 отрядынь Улаан-Үдын промышленна предприятинуудта туһаламжа үзүүлээ, барилгын объектнууд дээрэ хүсэ шадалаа туршаа. Тэрэ тоодо «Ритм», «Эдир наһан», «Барилгашан», «Монолит» гэһэн отрядууд оролсоно.

Слёдой түгэсхэлдэ студентнэрэй барилгын отрядуудай областной штабай комиссар Александр Харакшинов үгэ хэлэжэ, залуушуулай хүдэлмэридэ сэгнэлтэ үгөө. Институдай отрядуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Хоронхой станцида барилга-заһабарилгын хүдэлмэри ябуулһан «Бригантина» отряд түрүү һуури эзэлээ гэжэ тэрэ мэдээсэбэ. Командирынь Сергей Будаев, комиссарынь Светлана Бадмаева гэгшэд отрядайнгаа хүдэлмэриие шадамар бэрхээр эмхидхэжэ шадаа. «Студенческэ отрядай лагериие уран һайханай — политическэ талаар эрхим һайнаар шэмэглэһэнэй түлөө» гэһэн ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын вымпел «Бригантинын» түлөөлэгшэдтэ барюулагдаа.

Хоёрдохи, гурбадахи һууринуудые Галина Пронькина Борис Михеев хоёрой хүтэлбэрилһэн «Олимп», «Интеграл» отрядууд эзэлээ.

А. АФАНАСЬЕВ.

ҺАЙНДЭРЫЕ УГТУУЛАН

Зүүн-Сибириин технологическа институдай студентнэр Октябриин һайндэрые угтуулан, эдэбхи үүсхэлээ дээшэлүүлээ. Институдай 7 факультедтэ һайндэрэй үдэшэнүүд эмхидхэгдээ, аудиторинуудые шэмэглэн гоёохо талаар хүдэлмэри һайнаар ябуулагдаа.

Ниитэ-политическэ аттестаци үндэр хэмжээндэ үнгэргэгдэнэ. Комсомолой гэшүүн бүхэн хубиингаа түсэб тухай нүхэдэйнгөө урда тоосожо, эрдэм мэдэсэсэ, болбосорол гэгээрэлээ дээшэлүүлхын тула юу хэжэ байһанаа, саашанхи зорилгонууд тухайгаа тодорхойгоор хөөрэжэ үгэнэ.

Эрхим группануудые элирүүлхэ талаар дүнгүүд һаяар гаргагдахань. Нёдондо инженерно-экономическа факультедэй 717—2 группын студентнэр түрүү һуури эзэлжэ, Ленинград ошохо эрхэдэ хүртэһэн юм. Мүнөөшье эдэнэр алишье талаараа эрхимлэжэ, нэгэдэхи һуури эзэлхэнь дамжаггүй. Электротехническэ факультедэй 617—3, машина бүтээлгын факультедэй 418—2 группануудай студентнэр һуралсалдаа һайн дүнгүүдые туйлаа.

В. ПОТЕХИН,
институдай комсомолой комитедэй секретарь.

АЛБАНДА ҮДЭШЭБЭ

Энэ үдэшэ районой түбэй соёлой байшан урда урданайхиһаа гоё һайханаар шэмэглэгдэһэн, хүн зон хүхюу зугаатай, юрэдөөл, юрэ буса шэнжэтэй байгаа. Ушарынь гэхэдэ, мүнөө сагай шэнэ ёһо заншалаар хүбүүдээ армида мордохуулгын үдэшэ эндэ үнгэргэгдөө.

Баярай үдэшые нээһэн районой сэрэгэй комиссар Н. Е. Рудой оролто үгэ соогоо армиин албанда мордохоёо байһан хүбүүдтэ нютагайнгаа нэрэ хүндые дээрэ үргэн, Эхэ орондоо үнэн сэхээр алба хэхыень уряалаа.

Үнгэрһэн дайниие, байлдаан тулалдаануудта совет сэрэгшэдэй харуулһан габьяа баатаршалга дурдаһан мэтэ мэдээжэ совет композитор Арно Бабаджанянай зохёон найруулһан «Нэрэнүүд» гэһэн дууе эхэнэрнүүд дуулаа.

Һүүлээрнь ВЛКСМ-эй райкомой нэгэдэхи секретарь Р. Е. Цыденова залуушуулда хандажа, захяа заабаринуудые хэлэбэ. Мүн лэ ВЛКСМ-эй райкомой секретарь Д. Г. Гнеушев албанда мордохоор бэеэ зэһэгшэдтэ баяр ёһололой оршон байдалда дурасхаалай дэбтэр барюулаа.

Түрэл нютагһаа холо албанда ябахадаа, эжэл хани басагадаа мартажа болохогүй гэһэн удхатай «Таанар албаяа хэгты, бидэнэр таанадаа хүлеэхэбди» гэһэн мэдээжэ дууе дунда һургуулиин ахалагша классуудай басагад уянгатай гоёор гүйсэдхөө. Эндэ сугларһан эхэнүүд бултанһаа ехээр сэдьхэлээ хүлгүүлэн, хүбүүдтээ аха зэхэ нүхэдэйнгөө захяа заабари дүүргэн ябахыень һануулан хэлэһэн байна.

Н. ТОРОМОВ.

Баргажанай район.

ХИЛЫН СААНАҺАА

ТАСС АПН

АГУУЕХЭ ОКТЯБРИИН АЛДАРТА ОЙН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Эдэ үдэрнүүдтэ бүхы дэлхэйн олон миллион хүнүүд Советүүдэй орон — хүн түрэлтэнэй ажабайдалда шэнэ үе сагые нээгшэ Агуухэ Октябриин социалис революциин Эхэ орон тээшэ халуун анхаралаа хандуулна.

ХАНОЙ. Агуухэ Октябриин 64 жэлэй ойдо зорюулагдаһан социалис мүрысөөн мүнөө жэл Вьетнамда хэзээ хэзээнэйхиһээ ехэ дэлисэ хэмжээтэйгээр дэлгэрээ. Совет-вьетнам хани барисаанай барилгануудай интернациональна коллективүүд мүрысөөнэй түрүүшын зэргэдэ дабшана. Совет мэргэжэлтэдэй, вьетнам барилгашадай коллективүүдэй хоорондын мүрысөөн тухай договорнууд тэдэ барилганууд дээрэ баталагдаад, амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байнхай.

БУХАРЕСТ. Агуухэ Октябрьда зорюулагдаһан, ород болон совет драматургиин фестиваль эндэ нээгдээ. Ород, совет классигуудай зохёолнуудаар табигдаһан 70 гаран зүжэгүүдые румыниинхид харахань. Хоёр ороной соёлой ажал ябуулагшад «Драматургиин ба театральна искусствын шэнэ хараа шэглэлнүүд» гэһэн уулзалгануудые үнгэргэхөөр хараална.

ГАВАНА. Агуухэ Октябриин 64 жэлэй ойдо зорюулагдаһан фотовыставкэ совет хүнүүдэй ажабайдалтай үргэнөөр танилсуулна.

Кубын Компартиин ЦК-гай гэшүүн, республикын Наукануудай академиин президент В. Торрес выставкые нээлгэн дээрэ үгэ хэлэхэдээ, дэлхэйн пролетариадай агуу вождь, Октябриин илалта үүсхэгшэ, эмхидхэгшэ — В. И. Ленинэй хүсэл бодолнуудые совет арад амжалтатайгаар бэелүүлээ гэжэ мэдүүлбэ.

ЛИССАБОН. Агуухэ Октябриин 64 жэлэй ойдо зорюулагдаһан, Португалиин олонинтын баярай суглаанууд Бежу, Эвора хотонуудта болобо. Эдэнь Советскэ Союзай заншалта үдэрнүүдтэй тудалдуулагдан, «Португали — СССР» гэһэн бүлгэмөөр эмхидхэгдээ.

ХЕЛЬСИНКИ. Агуухэ Октябриин 64 жэлэй ойдо зорюулагдаһан, Совет киногой недели Совет соёл болон эрдэмэй байшанда эхилээ.

КОПЕНГАГЕН. Агуухэ Октябриин социалис революциин 64 жэлэй ойдо зорюулагдаһан, совет түүхын — революционно фильмын недели «Дани — СССР» гэжэ хани барисаанай бүлгэмэй байшан дотор эхилбэ. 5 кинолентэ, тэрэ тоодо совет кинематографиин мэргэжэлтэдэй табиһан; С. Эйзенштейнэй «Октябрь», В. Пудовкиной «Мать» гэжэ мэдээжэ картинанууд Даниин улад зондо харуулагдахань.

(ТАСС).

ХАНИ БАРИСААН, АХА ДҮҮГЭЙ ХОЛБООН

УЛААН-БААТАР. МНРП-гэй ЦК, МНР-эй Арадай ехэ хуралай Президиум, Министрнүүдэй Совет хани барисаата харилсаа РСФСР-эй ба арадай засагта Монгол ороной хоорондо тогтоохо тухай хэлсээндэ гар табигдаһаар 60 жэлэй ойдо зорюулагдаһан уулзалга ноябриин 5-да эмхидхэбэ.

МНРП-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, МНР-эй Арадай Ехэ хуралай Президиумэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбал уулзалгын үедэ үгэ хэлэхэдээ, Монгол ороной ба Советскэ Союзай ажалшад манай арадуудай халуун хани барисаата аха дүүгэй холбооной бата үндэһэ һуури табиһан 1921 оной хэлсээнэй, Д. Сүхэ-Баатартай В. И. Ленинэй уулзаһан түүхэтэ 60 жэлэй ойе эдэ үдэрнүүдтэ баярай оршон байдалда тэмдэглэжэ байна. Монгол-совет харилсаанай түүхэ бэшэгтэ ороһон эдэ хоёр үйлэ хэрэг капитализмһаа социализмда орохо үе сагай эхи табигша Агуухэ Октябриин 64 жэлэй ойн урда тээхэнэ тэмдэглэгдэжэ байһаниинь ехэ дэмбэрэлтэй.

Дэлхэй дээрэхи амгалан тайбан байдал—бүхы түбинүүдэй арадуудай асари шухала туйлалта болоно. Империалис бүлэгүүдэй, түбхын түрүүндэ США-гай хархис балмад политика ба ябуулганууд арадуудай амгалан тайбан байдалда сэхэ аюул тохёолдуулна. Советскэ Союз, социализмын бусад аха дүү оронууд иимэ хархис хараа бодолдо эсэргүү шэглүүлэн, үнэхөөрөө амгалан политика баримталан бэелүүлнэ. Баруун Германиин «Шпигель» журналай асуудалнуудта нүхэр Л. И. Брежневэй үгэһэн, амгалан тайбан байдал сахин хамгаалха ба бэхижүүлхэ, шэнэ дайнай аюул саран зайсуулхын тула Советскэ Союзай саг үргэлжэ гаргадаг оролдолго хүсэлэлгэнүүдые үнэншэмэ тодоор тайлбарилан харуулһан харюунууд Советскэ Союзай гадаадын политикын хубилашагүй бата байһанай шэнэ гэршэ болоно. Үнэн һайхан сэдьхэлэй туһаламжа ба дэмжэлгэ саг үргэлжэ үзүүлдэгэйнь түлөө КПСС-тэ, Советскэ правительствада, баатар габьяата совет арадта бүгэдэ арадай баяр баясхалан МНРП, МНР-эй правительство эдэ гайхамшаг үдэр элирхэйлэн мэдүүлнэ,—гэжэ Ю. Цеденбал түгэсхэл дотороо хэлэбэ.

Хэлсээндэ гар табигдаһаар 60 жэлэй ойн, Агуухэ Октябриин 64 жэлэй ойн баярай ёһололнуудта хабаадахаяа МНР-тэ ерээд байһан Совет делегаци уулзалгада хабаадаа.

Редактор ...
Р. Б. ГАРМАЕ...

Улаан-Үдын мед...
училищи 1941 ондо ...
шэдэй уулзалга 1981 ...
ноябриин 13-да боло...

Адрес: Улаан-Үдэ, ...
ковагай нэрэмжэтэ ү...
Телефон 3-33-42.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор—2-54-54, приемная —2-54-93, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь —2-50-52 секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-60-91, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства 2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-6...-58, культуры и школ—2-60-21, информации—2-34-05, перевод—2-54-93, писем и селькоров —2-67-81, корректорская—2-35-95, машинное бюро—2-57-63, фотолаборатория—2-33-61, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Гос...ственного комитета Бурятской АСС... делам издательств полиграфии и ...ой торговли.
Н-02511. Заказ № 256. Индекс ...